

S P R A W O Z D A N I E

Z DZIAŁALNOŚCI

OŚRODKA POMOCY

SPOŁECZNEJ W KOŚCIANIE

ORAZ

Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU

WSPIERANIA RODZINY

ZA 2018 ROK

PREZENTACJA POTRZEB

Kościan, dnia 28 marca 2019 r.

SPIS TREŚCI:

I.	PODSTAWY PRAWNE.	3
II.	ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ.	4
	1. Zadania własne.	4
	2. Zadania zlecone.	5
III.	STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA.	5
IV.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W 2018 R .	7
	1. Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej w mieście Kościanie w 2018 r.	7
	2. Przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2017 dla Gminy Miejskiej Kościan.	8
	3. Realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych i praca socjalna.	9
	4. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń.	12
	5. Kierowanie do domów pomocy społecznej (DPS) i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy.	14
	6. Ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i świadczenia rodzinne.	15
	7. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych.	15
	8. Prowadzenie ośrodka wsparcia: Dom Dziennego Pobytu.	19
	9. Prowadzenie ośrodka wsparcia: Środowiskowy Dom Samopomocy.	20
V.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY.	21
	1. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego: Świetlica Socjoterapeutyczna.	22
	2. Wspieranie rodziny w funkcji opiekuńczo-wychowawczej: asystenci rodziny.	23
	3. Świadczenie pomocy rodzinie w ramach Klubu Integracji Społecznej.	24
	4. Świadczenie pomocy rodzinie w ramach Lokalnego Centrum Wolontariatu.	25
	5. Organizowanie poradnictwa specjalistycznego; Zespół Doradztwa Rodzinnego.	25
	6. Zapobieganie zjawisku niedożywienia w rodzinach; realizacja Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.	26
	7. Finansowanie kosztów systemu pieczy zastępczej.	28
	8. Realizacja „Programu wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2018”.	28
VI.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY NA PODSTAWIE USTAW SZCZEGÓLNYCH; SYSTEM ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO RODZINY.	28
	1. Prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego „Program Rodzina 500 +”.	28
	2. Realizacja zadań związanych ze świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym.	30
	3. Prowadzenie postępowań w sprawach pomocy materialnej dla uczniów; edukacyjna opieka wychowawcza.	33
	4. Prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia „Dobry start”.	34
	5. Prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem i wypłatą dodatków mieszkaniowych oraz dodatku energetycznego.	35
VII.	REALIZACJA INNYCH ZADAŃ POLITYKI SPOŁECZNEJ.	38
	1. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	38
	2. Rozwijanie form aktywizacji społecznej i zawodowej.	39
	3. Przeciwdziałanie zjawisku bezdomności.	43
	4. Łagodzenie skutków zimy; Program „Akcja zima”.	44
	5. Pozyskiwanie i dystrybucja darów.	45
VIII.	REALIZACJA PROJEKTÓW.	45
IX.	REALIZACJA CELÓW „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2016-2025” ORAZ ZADAŃ PREZENTOWANYCH W RAMACH POTRZEB POMOCY SPOŁECZNEJ.	48
X.	PREZENTACJA POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.	48

I. PODSTAWY PRAWNE.

1. Podstawowymi aktami prawnymi, w oparciu o które Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie realizował zadania merytoryczne, są następujące ustawy oraz przepisy wydane do ich wykonania:
 - 1) **ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.),
 - 2) **ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 ze zm.),
 - 3) **ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego** (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 ze zm.),
 - 4) **ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii** (Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 ze zm.),
 - 5) **ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.),
 - 6) **ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych** (Dz. U. z 2017 r., poz. 180 ze zm.),
 - 7) **ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych** (Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.),
 - 8) **ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów** (Dz. U. z 2018 r., poz. 554 ze zm.),
 - 9) **ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty** (Dz. U. z 2018 r., poz. 1457 ze zm.),
 - 10) **ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci** (Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.),
 - 11) **ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** (Dz. U. z 2018 r. poz. 1510 ze zm.),
 - 12) **ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** (Dz. U. z 2018 r., poz. 1265 ze zm.),
 - 13) **ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.),
 - 14) **ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne** (Dz. U. z 2018 r. , poz. 755 ze zm.).
2. Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowano również w oparciu o następujące podstawy prawne:
 - 1) **statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, przyjęty uchwałą Nr XVIII/200/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie,**
 - 2) **uchwała Nr XXVIII/297/17 Rady Miejskiej Kościana z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie Programu współpracy Gminy Miejskiej Kościan z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2018 r.,**

- 3) uchwała Nr XXX /322/18 Rady Miejskiej Kościana z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r.,
- 4) uchwała Nr XII/136/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”,
- 5) uchwała Nr XII /135/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”,
- 6) uchwała Nr XXXIV/368/14 Rady Miejskiej Kościana z dnia 30 października 2014 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kościan na lata 2015-2019,
- 7) uchwała Nr XII/137/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie „Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2018”,
- 8) uchwała Nr XX/206/04 Rady Miejskiej Kościana z dnia 29 stycznia 2004 r. w sprawie współdziałania miasta Kościana z jednostkami samorządu terytorialnego innymi organizacjami w aktywnych formach walki z bezrobociem (ze zm.).

II. ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ.

1. Zadania własne:

- 1) sporządzenie oceny zasobów pomocy społecznej na rok 2017 dla Gminy Miejskiej Kościan (ocena dokonywana jest za rok poprzedni),
- 2) prowadzenie diagnostyki jednostki, rodziny i środowiska,
- 3) prowadzenie pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa, prewencji, w tym działań wspierających i korekcyjnych,
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych i okresowych,
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych, na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, w tym:
 - a) na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń losowych,
 - b) na pokrycie wydatków związanych z wypłatą świadczeń zdrowotnych osobom nieposiadającym ubezpieczenia, w tym osobom bezdomnym,
 - c) na zakup żywności, lekarstw, odzieży, opatu itp.,
- 6) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych oraz kierowanie do domów pomocy społecznej,
- 7) prowadzenie ośrodka wsparcia dziennego; Dom Dziennego Pobytu,
- 8) prowadzenie placówki opiekuńczo-specjalistycznej wsparcia dziennego; Świetlica Socjoterapeutyczna,
- 9) prowadzenie spraw związanych z wypłatą dodatków mieszkaniowych,
- 10) organizowanie wsparcia w Klubie Integracji Społecznej,
- 11) aktywizacja społeczności lokalnej poprzez Lokalne Centrum Wolontariatu i Klub Wolontariusza.

2. Zadania zlecone:

- 1) prowadzenie ośrodka wsparcia dziennego; Środowiskowy Dom Samopomocy,
- 2) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- 3) realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych,
- 4) realizacja zadań związanych z postępowaniem wobec osób uprawnionych do alimentów; obsługa Funduszu Alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
- 5) prowadzenie spraw związanych z pomocą materialną dla uczniów,
- 6) przyznawanie i wypłacanie dodatku energetycznego,
- 7) realizacja zadań z zakresu świadczenia wychowawczego,
- 8) prowadzenie postępowania w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 9) realizacja zadań z zakresu świadczenia „Dobry start”,
- 10) realizacja zadań z zakresu usuwania skutków klęsk żywiołowych.

III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA.

Zadania z zakresu pomocy społecznej i zabezpieczenia społecznego oraz projekty i programy specjalne realizowano w następujących, wyspecjalizowanych działach Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie:

1. **Dział Pomocy Środowiskowej**, w tym:
 - 1) Sekcja Organizacji Pomocy Społecznej (pracownicy socjalni, asystenci rodziny),
 - 2) Zespół Doradztwa Rodzinnego.
2. **Dział Realizacji Świadczeń**, w tym:
 - 1) Sekcja Świadczeń Społecznych,
 - 2) Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego,
 - 3) Sekcja Dodatków Mieszkaniowych i Energetycznych,
 - 4) Sekcja Pomocy Materialnej dla Uczniów,
 - 5) Sekcja Świadczenia Wychowawczego.
3. **Dział Usług Opiekuńczych**, w tym:
 - 1) Sekcja Usług Opiekuńczych,
 - 2) Sekcja Specjalistycznych Usług Opiekuńczych.
4. **Dział Aktywności Lokalnej**, w tym:
 - 1) Klub Integracji Społecznej,
 - 2) Lokalne Centrum Wolontariatu,
 - 3) Świetlica Socjoterapeutyczna.
5. **Dział Organizacyjny**, w tym:
 - 1) Sekcja Spraw Pracowniczych,
 - 2) Sekcja Administracyjno-Gospodarcza.
6. **Dział Ekonomiczno-Finansowy**, w tym:
 - 1) księgowość,
 - 2) kasa,
 - 3) płace,
 - 4) analizy i sprawozdania.

7. Ośrodki wsparcia, w tym:

- 1) **Dom Dziennego Pobytu,**
- 2) **Środowiskowy Dom Samopomocy.**

Strukturę zatrudnienia oraz średnie wynagrodzenie pracowników, prowadzących pracę socjalną i obsługę klientów Ośrodka w 2018 r. ilustruje tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Zatrudnienie wg stanu na 31.12.2017.	Zatrudnienie wg stanu na 31.12.2018.	Dynamika %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Zatrudnienie ogółem w osobach	80	73	91,2
2.	Zatrudnienie w przeliczeniu na etaty, w tym:	79,25	72,25	91,2
	1) Dział Pomocy Środowiskowej,	19	16	84,2
	2) Dział Realizacji Świadczeń,	16,5	14	84,8
	3) Środowiskowy Dom Samopomocy,	7,5	7,5	100
	4) Dom Dziennego Pobytu,	2,5	3	120
	5) Dział Organizacyjny,	6,25	6,25	100
	6) Dział Aktywności Lokalnej,	4	4	100
	7) Dział Usług Opiekuńczych,	13	10	76,9
	8) Dział Ekonomiczno-Finansowy,	8	8	100
	9) Dyrekcja i stanowiska samodzielne.	2,5	3,5	140
3.	Średnie wynagrodzenie miesięczne pracowników (brutto, bez jednorazowych wypłat)	Wg stanu na 31.12.2017.	Wg stanu na 31.12.2018.	Dynamika %
	O g ó ł e m, w tym:	3.051,45	3.392,98	111,19
	1) pomoc środowiskowa (pracownicy socjalni, asystenci rodziny, pracownicy DAL),	3.381,59	3.681,56	108,87
	2) opiekunki środowiskowe,	2.516,47	2.572,01	102,21
	3) ośrodki wsparcia (ŚDS, DDP),	3.363,56	3.719,96	110,60
	4) realizacja świadczeń (św. rodzinne, 500 +, „Dobry start”),	2.507,92	2.739,31	109,23
	5) obsługa administracyjna i gospodarcza.	3.113,46	3.414,62	109,67

Zatrudnienie ogółem w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościanie wg stanu na 31 grudnia 2018 r. uległo zmniejszeniu w porównaniu z rokiem 2017. Przyczyną było rozwiązanie umów „na zastępstwo”, zawartych na czas nieobecności kobiet korzystających z urlopów macierzyńskich. Zmianie uległa struktura zatrudnienia w poszczególnych działach, co wynikało z potrzeby dostosowania organizacji Ośrodka do potrzeb i zakresu realizowanych zadań. Szczegółowy przebieg zmian kadrowych przedstawiał się następująco:

- rozwiązanie umowy o pracę zawartej na czas określony 7 osób,
- rozwiązanie stosunku pracy z uwagi na przejście na emeryturę 4 osoby,
- nawiązanie stosunku pracy na czas określony 4 osoby.

Wzrost średniego miesięcznego wynagrodzenia pracowników spowodowany był:

- waloryzacją wynagrodzeń o 3 %,
- wzrostem dodatku za wieloletnią pracę, tzw. „stażowego”,
- zmianą zaszeregowania pracowników, którym powierzono stanowiska samodzielne.

IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W 2018 R.

1. Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej w mieście Kościanie w 2018 r. (art. 15 pkt 4).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie prowadził stały monitoring środowiskowy, na podstawie którego identyfikowano osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, związanych z ubóstwem, bezrobociem, chorobą, niepełnosprawnością i innymi dysfunkcjami społecznymi.

Diagnozowanie problemów społecznych, dotyczących mieszkańców miasta Kościana oraz analiza struktury świadczeń udzielanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie, pozwoliły:

- rozpoznać obszary zagrożone kryzysem społecznym,
- wskazać przyczyny, dla których określone środowiska zwracają się o pomoc socjalną,
- określić zapotrzebowanie na świadczenia socjalne.

Sytuację w tym zakresie ilustruj tabela, wskazująca powody, dla których w 2018 r. przyznana została pomoc socjalna.

Lp.	Rodzaj dysfunkcji	Liczba rodzin korzystających z pomocy		
		2017 rok	2018 rok	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Ubóstwo.	314	281	89,5
2.	Bezdomność.	39	21	53,8
3.	Potrzeba ochrony macierzyństwa.	105	134	127,6
4.	Bezrobocie.	145	153	105,5
5.	Niepełnosprawność.	348	325	93,4
6.	Długotrwała choroba.	358	361	100,8
7.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:	135	153	113,3
	- rodziny niepełne,	102	95	93,1
	- rodziny wielodzietne.	31	30	96,8
8.	Przemoc w rodzinie.	8	9	112,5
9.	Alkoholizm.	89	81	91,0
10.	Narkomania.	8	4	50,0
11.	Trudności w przystosowaniu społecznym po opuszczeniu zakładu karnego.	14	10	71,4
12.	Zdarzenie losowe (pożar).	2	1	50,0
13.	Sytuacja kryzysowa (np. umieszczenie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej).	7	3	42,9

Analiza struktury świadczeń, dokonana wg kryterium dysfunkcyjności wskazuje, iż powody, dla których udzielona została pomoc na przestrzeni ostatnich dwóch lat, nie uległy istotnym zmianom. Znacząca poprawa nastąpiła w przypadku zjawiska bezdomności (dynamika 53,8 %). Jest to efekt realizowanego od kilku lat „Programu wychodzenia z bezdomności”, w ramach którego odbudowywano więzi rodzinne, przywracano funkcje społeczne i zawodowe osób bezdomnych i wspierano w staraniach o uzyskanie uprawnień do własnych dochodów (np. zasiłek stały). Tym samym, liczba mieszkańców miasta Kościana, otrzymujących pomoc z tytułu bezdomności spadła o 18.

Odnotowano wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy z uwagi na:

- przemoc w rodzinie (o 12,5 %). Jest to wynik skutecznego rozpoznania środowisk dotkniętych zjawiskiem przemocy oraz realizacji planu pomocy ofiarom,
- potrzebę ochrony macierzyństwa (o 27,6 %). Wynika ze wzrostu liczby rodzin z dziećmi do 3 lat, których matki są nieaktywne zawodowo i korzystają z instytucjonalnej formy wsparcia,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (13,3 %). Wynika to z:
 - ✓ rozpoznania większej liczby środowisk dotkniętych problemami wychowawczymi,
 - ✓ wprowadzenia do rodzin asystentów rodziny (bieżąca diagnoza potrzeb),
 - ✓ zastosowania różnych instrumentów wsparcia rodziny.

Pewne zmiany w strukturze świadczeń wynikają ze złożoności życia społecznego, w którym niekorzystne zjawiska (dysfunkcje) występują najczęściej jednocześnie (np. bezrobocie i bezdomność, alkoholizm i przemoc, niepełnosprawność i bezradność opiekuńczo-wychowawcza itp.). Stąd, udzielając wsparcia wskazuje się na powód ważący w danym środowisku, co podwyższa jedne wskaźniki, a obniża inne.

W oparciu o badania przeprowadzone w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościanie sporządzono plan potrzeb społecznych o charakterze materialnym i niematerialnym, stanowiący podstawę do:

- określenia kierunków działań w zakresie prowadzonej pracy socjalnej,
- sporządzenia planu finansowego, uwzględniającego wysokość środków na formy pomocy przewidziane w ustawie o pomocy społecznej,
- określenia wysokości dotacji na realizację zadań własnych i zleconych.

2. Przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2017 dla Gminy Miejskiej Kościan (art. 16 a ust.1).

W 2018 r., zgodnie z art. 16 a ustawy o pomocy społecznej, przygotowano ocenę zasobów pomocy społecznej za 2017 r. (ocena dokonywana jest za rok poprzedni). W oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej sporządzono ocenę, która dotyczyła w szczególności:

- osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej,
- rodzaju problemów i ich rozkładu ilościowego,

- infrastruktury, kadry, organizacji pozarządowych,
- nakładów finansowych na zadania pomocy społecznej bez względu na podmioty realizujące i finansujące.

Na podstawie art. 16 a ust. 4, ocena za rok 2017 wraz z rekomendacjami przedłożona została Radzie Miejskiej Kościana na sesji w dniu 19 kwietnia 2018 r. Ocena stanowiła podstawę do:

- zaprezentowania w sprawozdaniu za rok 2017 potrzeb w zakresie pomocy społecznej (zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej),
- planowania budżetu na rok następny.

3. Realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych i praca socjalna (art. 15 pkt 2 i 5).

Realizując zadania w zakresie diagnozowania rodzin i środowisk oraz prowadzenia pracy socjalnej podejmowano następujące działania:

- 1) **przeprowadzano analizę i ocenę zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.** Badania wykonywano w formie wywiadów środowiskowych, stanowiących podstawę do podjęcia decyzji o przyznaniu lub odmowie świadczeń.

Sytuacja w tym zakresie przedstawia się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Dynamika %
1.	2	3	4	5 (4:3)
1.	Liczba przyjętych wniosków.	2758	2380	86,3
2.	Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.	2758	2380	86,3
3.	Liczba wydanych decyzji,	3548	3184	89,7
	w tym:			
	- przyznające świadczenie,	3239	2778	85,8
	- odmowne,	45	41	91,1
	- pozostałe.	264	365	138,3
4.	Liczba wywiadów przeprowadzona przez jednego pracownika socjalnego.	212	183	86,3

Analiza liczby wniosków przyjętych w 2018 r. wskazuje zmniejszenie zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej. Tendencja ta występuje od dwóch lat i jest konsekwencją pewnych zjawisk społeczno-gospodarczych oraz znacznego poszerzenia świadczeń z zakresu zabezpieczenia społecznego. Dotyczy to przede wszystkim:

- a) ograniczania zjawiska bezrobocia, poprzez:
 - aktywizację zawodową klientów Ośrodka,

- nawiązywanie kontaktów z pracodawcami i pośredniczenie w pozyskiwaniu zatrudnienia przez osoby nieaktywne zawodowo,
- współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej osób długotrwale bezrobotnych,

b) stopniowego wzrostu dochodu na członka rodziny z tytułu pracy,

c) przyznawania świadczeń o wydłużonym okresie (np. na 3 miesiące),

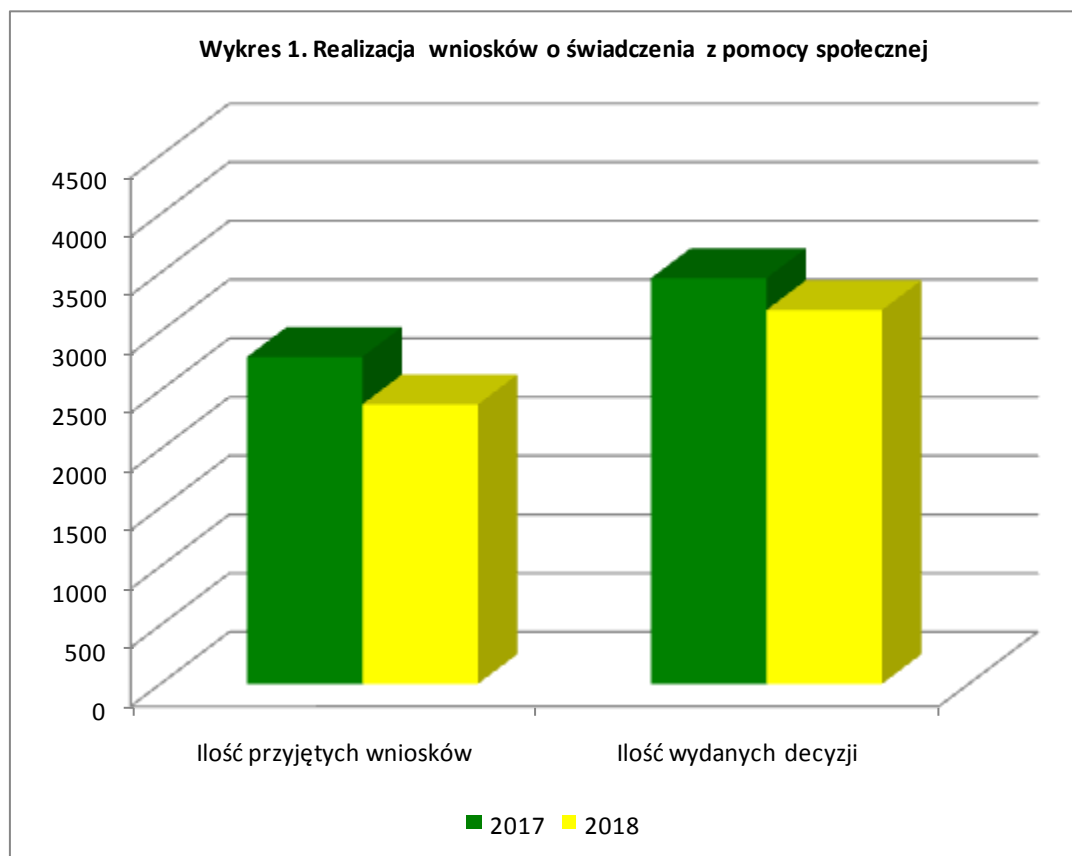
d) korzystania ze świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego.

Jednocześnie odnotowano wzrost liczby decyzji „pozostałych” (o 101 decyzji), tj. decyzji zmieniających i uchylających, decyzji o umorzeniu postępowania lub nienależnie pobranych świadczeniach, itp. Był to wynik m. innymi zmiany kryterium dochodowego od 1 października 2018 r. i konieczności zmiany z urzędu decyzji przyznających świadczenia na okres dłuższy niż 1 rok.

W 2018 r. wydano 41 decyzji odmownych. Przyczyny odmowy to:

• przekroczenie kryterium dochodowego	29 decyzji,
• brak zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego	2 decyzje,
• brak współdziałania z pracownikiem socjalnym	8 decyzji,
• nie wykorzystywanie własnych zasobów i możliwości	2 decyzje.

Sytuację w tym zakresie ilustruje wykres nr 1 „Realizacja wniosków o świadczenia z pomocy społecznej”.

Pracę socjalną na terenie miasta Kościana wykonywało 13 pracowników socjalnych w 13 rejonach, obejmujących wszystkie osiedla i ulice miasta.

Zgodnie ze standardami, określonymi w ustawie o pomocy społecznej (art. 110 ust. 11) „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny na nie więcej niż 50 rodzin”.

W mieście Kościanie sytuacja w tym zakresie przedstawia się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Dynamika w %
1	2	3	4	5(4:3)
1.	Liczba mieszkańców, przypadająca na 1 zatrudnionego pracownika socjalnego, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.	2000	2000	100,0
2.	Liczba stałych i czasowo zameldowanych mieszkańców miasta Kościana, przypadająca na 1 zatrudnionego pracownika socjalnego.	1808	1802	99,7
3.	Liczba rodzin i osób objęta pracą socjalną na jednego pracownika socjalnego.	51	48	94,1

Powyższe zestawienie wskazuje, iż standardy określone w cyt. ustawie zostały spełnione.

- 2) **udzielano pomocy i wskazówek w rozwiązywaniu spraw osób w trudnej sytuacji życiowej.** Celem prowadzonej przez pracowników socjalnych pracy w środowisku była poprawa funkcjonowania osób i rodzin; rozwijanie ich aktywności i wzmacnianie samodzielności życiowej. Stwarzało to możliwość ograniczania sytuacji kryzysowych i dysfunkcyjnych, a w konsekwencji uniezależnienie podopiecznych od świadczeń Ośrodka. Proces ten jest długotrwały i wymaga skoordynowanych działań różnych instytucji i osób. W procesie tym kluczową rolę odgrywają pracownicy socjalni. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych ilustruje poniższa tabela.

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Dynamika w %
		Liczba osób		
1	2	3	4	5
1.	Poradnictwo, (psychologiczne, prawne).	917	778	106,5
2.	Interwencja kryzysowa, w tym: umieszczenie matki z dzieckiem w ośrodku interwencji, wystąpienie do sądu o ograniczenie praw rodzicielskich, interwencyjne skierowanie osoby zagrożonej do domu pomocy społecznej itp.	162	252	155,5
3.	Praca socjalna, w tym: podpisywanie kontraktów socjalnych, mobilizujących klientów do samopomocy (np. podjęcie leczenia odwykowego, uregulowanie sytuacji mieszkaniowej, współpraca z psychologiem itp.).	1208	1131	93,6

Odnotowano wzrost liczby osób, którym udzielano pomocy w warunkach interwencyjnych, tj. w przypadku umieszczenia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej (w 2018 r. w Ośrodku przebywały 3 osoby przez okres 6 miesięcy) oraz prowadzenia procedury Niebieskiej Karty (pomoc udzielana osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie). W 2018 r. wzrosła liczba prowadzonych spraw.

W ramach poradnictwa oraz pracy socjalnej, nakierowanej na profilaktykę, wskazywano klientom sposób rozwiązywania problemów, przy użyciu własnych zasobów i możliwości. Sytuację należy ocenić jako pozytywną; mniejsza liczba rodzin obsługiwana przez jednego pracownika socjalnego stwarza możliwość bardziej skutecznej pracy socjalnej, co w konsekwencji prowadzi do usamodzielnienia się klientów i „wyjścia” z systemu pomocy społecznej.

3) pobudzano aktywność społeczną osób i rodzin, inicjując różnorodne formy pomocy, w tym:

- a) organizowano system doręczania korespondencji miejscowej przez klientów korzystających z pomocy społecznej (nieposiadających żadnych dochodów). Program realizowano w ramach prac społecznie użytecznych, dofinansowywanych przez Powiatowy Urząd Pracy oraz w ramach kontraktów socjalnych. Ta forma aktywizacji objęła 13 osób,
- b) kontynuowano realizację programu „Starszy brat-Starsza siostra”, „Wnuczek-Dziadek”, „Wnuczka-Babcia” w Lokalnym Centrum Wolontariatu. W programie uczestniczyło średnio 12 par dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w wieku od 7 do 13 lat,
- c) kontynuowano dodatkowe formy wsparcia i aktywizacji społeczno-zawodowej poprzez działalność Klubu Integracji Społecznej. Szczegółowe informacje w tym zakresie zamieszczono w dziale VII.2.1) „Realizacja innych zadań polityki społecznej. Rozwijanie form aktywizacji społecznej i zawodowej”,
- d) współpracowano z zakładami pracy, organizując dorywczo lub na stałe pracę dla klientów Ośrodka. Zorganizowano spotkania z pracodawcami, w wyniku których 43 osoby otrzymały oferty pracy,
- e) ściśle współpracowano z Miejską Komisją ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi, w ramach której m. in. kontaktowano środowiska zagrożone z poradnią odwykową i uzgadniano formy pomocy rodzinom dotkniętym chorobą alkoholową,
- f) współpracowano z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczenia zjawisk niekorzystnych społecznie, w tym z:
 - kuratorami sądowymi,
 - pedagogami szkolnymi,
 - strażą miejską,
 - policją itp.

Współpraca dotyczyła m. innymi kierowania wniosków do Sądu Rejonowego w Kościanie o ograniczenie praw rodzicielskich, czuwanie nad realizacją obowiązku szkolnego, objęcia opieką dzieci i młodzieży z problemami wychowawczymi, interwencji w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia przemocy w rodzinie, itp.

4. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń (art. 15 pkt 1 i art. 17 ust. 1 pkt 3-6).

Świadczenia pieniężne wypłacano klientom Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie po spełnieniu warunków określonych w ustawie o pomocy społecznej (art. 8 ustawy o pomocy społecznej), tj.:

- miesięcznego kryterium dochodowego w okresie od 1 stycznia do 30 września 2018 r.
 - ✓ dla osoby samotnie gospodarującej 634,00 zł,
 - ✓ dla osoby w rodzinie 514,00 zł,
- miesięcznego kryterium dochodowego w okresie od 1 października do 31 grudnia 2018 r.
 - ✓ dla osoby samotnie gospodarującej 701,00 zł,
 - ✓ dla osoby w rodzinie 528,00 zł,
- kryterium dysfunkcyjności:
 - ✓ ubóstwo,
 - ✓ sieroctwo,
 - ✓ bezdomność,
 - ✓ bezrobocie,
 - ✓ długotrwała lub ciężka choroba,
 - ✓ niepełnosprawność,
 - ✓ przemoc w rodzinie,
 - ✓ potrzeba ochrony macierzyństwa,
 - ✓ bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
 - ✓ alkoholizm i narkomania,
 - ✓ zdarzenia losowe, sytuacje kryzysowe, klęski żywiołowe i ekologiczne,
 - ✓ trudności w przystosowaniu się do życia po wyjściu z zakładu karnego.

Świadczenia wypłacano w formie:

- 1) zasiłku okresowego** przyznawanego w szczególności w przypadku wystąpienia dysfunkcji społecznej, związanej z długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością, bezrobociem oraz możliwością nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego (np. renty). W 2018 r. zasiłek okresowy przyznano 105 rodzinom (o 20 mniej, aniżeli w 2017 r.), udzielając 497 świadczeń na okres od 1 do 3 miesięcy. Średnia kwota przyznanego zasiłku wyniosła 283,00 zł miesięcznie (w 2017 r. – 267,00 zł). Ogólna kwota wydatków z tego tytułu wyniosła **140.596,50 zł**, tj. o 10.231,00 zł mniej, aniżeli w roku 2017.

Struktura zasiłków okresowych wg kryterium dysfunkcyjności:

a) bezrobocie	59 rodzin,
b) długotrwała choroba	25 rodzin,
c) niepełnosprawność	30 rodzin,
d) inne (np. potrzeba ochrony macierzyństwa, wielodzietność, itp.)	13 rodzin.

- 2) zasiłku celowego**, przyznawanego w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, w szczególności:

- na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków, opału, odzieży,
- na pokrycie kosztów drobnych remontów, napraw, wyposażenia mieszkania itp.

W 2018 r. zasiłek celowy przyznano 446 rodzinom (o 22 mniej, aniżeli w roku 2017) na ogólną kwotę **270.855,32 zł**, tj. o 3.670,34 zł więcej, aniżeli w roku 2017.

Średnia kwota przyznanego zasiłku wynosiła od 20,00 zł do 500,00 zł.

- 3) **w tym: zasiłku celowego specjalnego**, przyznawanego w szczególnie uzasadnionych przypadkach, jeżeli dochód w rodzinie nieznacznie przekraczał kryterium dochodowe, a okoliczności uzasadniały przyznanie świadczeń. W 2018 r. przyznano zasiłek celowy specjalny 178 rodzinom na kwotę **107.855,00 zł**, tj. o 6.566,00 zł więcej, aniżeli w roku 2017. Średnia kwota przyznanego zasiłku wyniosła 230,00 zł.

Wzrost wartości wypłaconych zasiłków celowych związany był między innymi z podniesieniem kwoty jednorazowego zasiłku na zakup opału w sezonie grzewczym 2017/2018, wypłatą zasiłków „losowych” (np. pożar mieszkania, itp.).

- 4) **zasiłku stałego**, przyznawanego osobie pełnoletniej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli dochód jest niższy od kryterium dochodowego. Zasiłek stały ustalany jest w wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem netto, nie więcej niż 645,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 30,00 zł.

W 2018 r. przyznano zasiłek stały 118 osobom (o 14 mniej aniżeli w 2017 r.). Wypłacono 1163 świadczeń (o 155 mniej aniżeli w 2017 r.) na kwotę **571.405,18 zł**, tj. o 43.425,79 zł mniej, aniżeli w 2017 r. Średnia wysokość przyznanego zasiłku wyniosła 491,00 zł i nie różniła się w sposób znaczący od kwoty wypłacanej w 2017 r.

Wypłata zasiłków stałych, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, może być sfinansowana ze środków budżetu państwa do wysokości 100 %. W 2018 r. dotacja przekazana na ten cel wyniosła 570.405,18 zł i stanowiła 98,6 % poniesionych wydatków.

5. Kierowanie do domów pomocy społecznej (DPS) i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy (art. 17 ust, 1 pkt 16, art. 54, ust.1).

- 1) zgodnie z art. 54 ustawy o pomocy społecznej, do domu pomocy społecznej kieruje się osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. **W 2018 r. Ośrodek ponosił odpłatność za pobyt 25 osób skierowanych do domów pomocy społecznej.** Dwie osoby finansowały pobyt w DPS ze środków własnych i rodziny.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. w domach pomocy społecznej przebywało 20 osób, w tym 9 skierowanych na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego,

- 2) opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą:
- a) mieszkaniiec domu – nie więcej niż 70 % swojego dochodu,
 - b) małżonek, zstępni przed wstępniymi – jeżeli ich dochód na osobę jest wyższy niż 300 % kryterium dochodowego (1.584,00 zł – w rodzinie, w przypadku osoby samotnej 2.103,00 zł), jednak kwota dochodu pozostająca po uiszczeniu opłat nie może być niższa niż 300 % tego kryterium,
 - c) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy, a opłatami wnoszonymi przez ww. osoby,

- 3) przeciętny koszt utrzymania w domach pomocy społecznej, do których kierowano podopiecznych wynosił od 3.080,00 zł do 3.956,00 zł miesięcznie. Opłaty wnoszone przez Ośrodek za jedną osobę kształtowały się od 1.830,00 zł do 3.533,00 zł i zmniejszyły się w porównaniu z rokiem 2017 o 2 %,
- 4) ogólne wydatki, poniesione z tytułu pobytu mieszkańców miasta Kościana w domach pomocy społecznej w 2018 r. wyniosły **657.599,63 zł** i były wyższe od wydatków poniesionych w 2017 r. o 38.617,95 zł tj. 6,2 %. Przyczyną zwiększenia wydatków był wzrost kosztów utrzymania w domach pomocy społecznej.

6. Ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i świadczenia rodzinne (art. 17 ust.1 pkt 20).

- 1) składki na ubezpieczenie zdrowotne przysługują zasiłkobiorcom, pobierającym zasiłek stały i inne świadczenia opiekuńcze, którzy nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu,
- 2) składki odprowadzane miesięcznie w wysokości 9 % od pobieranego świadczenia,
- 3) w 2018 r. opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu:
 - zasiłku stałego 114 osoby na kwotę 51.167,05 zł,
 - świadczenia opiekuńczego 84 osób na kwotę 125.675,58,00 zł,
- 4) ogółem kwota odprowadzonych składek wyniosła **176.842,63 zł** i była wyższa od składek opłaconych w 2017 r. o 8.232,73 zł.

Przyczyną wzrostu było zwiększenie kwoty zasiłku stałego, (z kwoty 604,00 zł do kwoty 645,00 zł) oraz świadczeń opiekuńczych, w tym świadczenia pielęgnacyjnego (z kwoty 1.406,00 zł w 2017 r. do kwoty 1.477,00 zł od 1 stycznia 2018 r.).

7. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych. (art. 17 ust. 1 pkt 11 i art. 50).

Realizując zadania określone w art. 50 ustawy o pomocy społecznej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie organizował i świadczył usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, które zgodnie z zaleceniami lekarskimi wymagają opieki innych osób, a nie zawsze rodzina ma możliwość zorganizowania takiej opieki. W ramach usług opiekuńczych udzielano pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i wykonywano czynności pielęgnacyjno – higieniczne. Usługi świadczone na wniosek zainteresowanego.

- 1) **rozwiązania organizacyjne;** usługi opiekuńcze świadczone były na terenie miasta Kościana, w miejscu zamieszkania osoby wymagającej pomocy:
 - a) w godzinach od 7:00 do 15:00 - przez opiekunki etatowe Ośrodka,
 - b) w godzinach popołudniowych i wieczornych w dni powszednie, a w uzasadnionych przypadkach także w godzinach przedpołudniowych oraz w soboty, niedziele i dni świąteczne - przez opiekunki zatrudnione w Spółdzielni Socjalnej Tutela,

2) rozwiązania finansowe; przyjęte rozwiązania organizacyjne determinują sposób finansowania zadania:

- a) usługi świadczone przez opiekunki etatowe, w ramach środków przeznaczonych na działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie. **Koszt jednej godziny wynosił 43,85 zł,**
- b) usługi świadczone na podstawie umowy ze Spółdzielnią Socjalną Tutela finansowano w wysokości 849.009,00 zł. **Koszt za jedną godzinę wynosił 21,00 zł.**
- c) **koszt jednej godziny usług opiekuńczych,** wyliczony zgodnie z uchwałą Nr X/107/15 Rady Miejskiej Kościana z dnia 26 listopada 2015 r. **wynosił w 2018 r. 25,50 zł** i był wyższy o 4,01 zł od kosztu w 2017 r.
- d) odnotowano znaczny wzrost kosztów usług opiekuńczych, świadczonych przez opiekunki etatowe, będący wypadkową dużej absencji chorobowej, mniejszej liczby wypracowanych godzin, koniecznością ponoszenia kosztów stałych zatrudnienia,
- e) kwota 25,50 zł stanowiła podstawę do obliczenia odpłatności dla klientów korzystających z usług opiekuńczych,
- f) **realny koszt świadczenia usług opiekuńczych w 2018 r. wyniósł 1.002.291,22 zł** (wydatki 1.283.772,00 zł minus dochody 281.480,78 zł) **i był niższy od kosztów poniesionych w 2017 r. o 25.391,78 zł.**

3) sytuacja w zakresie świadczenia usług opiekuńczych (bez usług specjalistycznych):

Lp	Temat	2 0 1 7			2 0 1 8			Dynamika w %
		OPS	TUTELA	ŚREDNIO (Razem)	OPS	TUTELA	ŚREDNIO (Razem)	
1	2	3	4	5 (3+4)	6	7	8 (6+7)	9 (8:5)
1.	Liczba godzin przepracowanych.	15 878	33 865	49743	9 915	40 429	50 344	101,2
2.	Liczba podopiecznych.	46	78	124	28	95	123	99,2
3.	Liczba opiekunek.	10	25	35	7	26	33	94,3
4.	Cena usługi w zł za 1 godzinę.	39,90	18,00	21,49	43,85	21,00	25,50	118,6
5.	Dochody z tytułu odpłatności w zł.	76. 931	171. 613	248.544	45.550	235.930	281.480	113,2
6.	Wydatki w zł.	666.657	609.570	1.276.227	434.763	849.009	1.283.772	100,6

* wydatki podano w pełnych złotych

4) sytuacja finansowa w okresie 3 ostatnich lat:

Lp.	Rok	Wydatki	Dynamika w %	Dochody	Dynamika w %	Wskaźnik udziału dochodów w wydatkach
1	2	3	4	5	6	7 (5:3)
1.	2016	1.090.883,00	102,4	244.772,00	207,4	22,4%
2.	2017	1.276.227,00	117,0	248.544,00	101,5	19,5%
3.	2018	1.283.772,00	100,6	281.480,00	113,2	21,9 %

5) efekty zastosowanych rozwiązań:

- zaspokajanie 100 % potrzeb w zakresie świadczenia usług opiekuńczych,
- ustabilizowanie wysokości dochodów z tytułu odpłatności za świadczone usługi,
- zmniejszenie liczby opiekunek etatowych z 10 do 7 (redukcja „naturalna”; przejście na emeryturę, przeniesienie na inne stanowisko),
- obniżenie ceny jednej godziny świadczenia usługi opiekuńczej,
- ograniczenie liczby skierowań do domów pomocy społecznej.

6) sytuacja w zakresie pobierania opłat:

- świadczeniobiorca z tytułu korzystania z usług opiekuńczych ponosi odpłatność w wysokości zależnej od dochodu,
- podstawą do obliczenia odpłatności dla klientów korzystających z usług opiekuńczych w 2018 r. stanowiła kwota 21,49 zł (cena 1 godz. wyliczona na podstawie rzeczywistych kosztów usług opiekuńczych, poniesionych w roku poprzednim,
- sytuację w zakresie odpłatności ilustruje tabela.

Lp.	Wskaźnik odpłatności	Kwota odpłatności za 1 godz. w zł	Liczba klientów	Uwagi
1.	bezpłatnie*	-	2	W 37 przypadkach zastosowano obniżenie ceny za 1 godz. z uwagi na trudną sytuację życiową
2.	5% - 20 %	1,25-4,99	61	
3.	30 % - 60 %	7,49-14,97	53	
4.	70 % - 100 %	17,47-24,95	7	
	Razem		123	

*w przypadku dochodu niższego od kryterium dochodowego, określonego w ustawie o pomocy społecznej.

7) specjalistyczne usługi opiekuńcze:

- od 2018 r. wznowiono świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych na rzecz osób ze schorzeniami psychicznymi. Wcześniejszy spadek zainteresowania tymi usługami wynikał z faktu, iż w mieście Kościanie funkcjonują alternatywne formy wsparcia dla osób upośledzonych umysłowo i chorych psychicznie, w tym: Szpital

Neuropsychiatryczny, Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, Środowiskowy Dom Samopomocy, Ośrodek Wsparcia, Warsztaty Terapii Zajęciowej,

b) sytuację w zakresie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych ilustruje tabela.

Lp.	Temat	2017			2018			Dyna- Mika w %
		OPS	TUTELA	ŚREDNIO (Razem)	OPS	TUTELA	ŚREDNIO (Razem)	
1	2	3	4	5 (3+4)	6	7	8 (6+7)	9 (8:5)
1.	Liczba godzin przepracowanych.	0	0	0	90	587	677	0
2.	Liczba podopiecznych.	0	0	0	1	2	3	0
3.	Liczba opiekunów.	0	0	0	1	5	6	0
4.	Cena usługi w zł za 1 godzinę.	0	0	0	131,00	25,00		
5.	Dochody z tytułu odpłatności w zł.	0	0	0	81,00	1.360,75	1.441,50	0
6.	Wydatki w zł.	0	0	0	11.803,00	14.607,00	26.410	

* wydatki podano w pełnych złotych

c) sytuację w zakresie pobierania opłat za świadczone usługi specjalistyczne ilustruje tabela.

L.p.	Wskaźnik odpłatności	Kwota odpłatności za 1 godz. w zł	Liczba klientów	Uwagi
1.				W 1 przypadku zastosowano obniżenie ceny za 1 godz. z uwagi na trudną sytuację życiową
2.	1,5% - 7%	0,38-1,75	2	
3.	11%-30%	2,75-7,50	0	
4.	45%-100%	11,25-25,00	1	
	Razem		3	

d) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania jest zadaniem zleconym gminie, w całości finansowanym z budżetu państwa.

Z roku na rok rośnie zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze w godzinach popołudniowych, w dni wolne od pracy oraz w święta. Oczekiwania te mają bezpośredni związek ze zwiększającą się w mieście liczbą osób starszych, samotnych i schorowanych, które wymagają opieki przez cały tydzień, o różnych porach dnia. Zapewnienie opieki w takim trybie przez pracowników Ośrodka napotyka na ograniczenia kadrowe i formalno-prawne. A zatem zachodziłaby konieczność kierowania osób potrzebujących opieki do domów pomocy społecznej, co jest najmniej korzystne, zarówno z punktu widzenia

społecznego, jak i ekonomicznego. W tej sytuacji powierzenie świadczenia usług podmiotowi ekonomii społecznej tj. spółdzielni socjalnej jest w pełni uzasadnione społecznie i ekonomicznie.

8. Prowadzenie ośrodka wsparcia: DOM DZIENNEGO POBYTU.

(art. 17 ust.2 pkt 3)

Prowadzenie Domu Dziennego Pobytu jest formą wsparcia i aktywizacji osób samotnych o zmniejszonej sprawności psychofizycznej, znajdujących się w trudnej sytuacji mieszkaniowej, życiowej lub rodzinnej. Celem działalności Domu jest przywrócenie umiejętności współżycia w zespole, zwiększenie poczucia własnej godności, rozwijanie pozytywnych emocji i wskazywanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Dom jest placówką umożliwiającą:

- prowadzenie zajęć dla 25 osób,
- wydawanie obiadów dla 80 osób.

W 2018 r. Dom udzielał świadczeń w zakresie:

1) organizowania zajęć terapeutycznych (prace plastyczne, dekorowanie wnętrz, zajęcia muzyczne, sportowe). W ramach tych zajęć:

- wykonywano ozdoby choinkowe, karty świąteczne, upominki okolicznościowe,
- przygotowywano akompaniament muzyczny i program wokalny z okazji świąt,
- uczestniczono w turnieju sportowo-rekreacyjnym („Olimpiada Trzeciego Wieku”),

2) zaspokajania potrzeb edukacyjnych i kulturalno-towarzyskich

Z usług tych korzystało przeciętnie 20 osób, które uczestniczyły w:

- zajęciach świetlicowych, takich jak: czytanie prasy, rozwiązywanie krzyżówek i rebusów, gry planszowe, projekcje filmowe itp.,
- spotkaniach okolicznościowych (Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Wigilia, itp.),
- prelekcjach i wykładach,
- koncertach i występach artystycznych,
- wymianie towarzysko-turystycznej z zaprzyjaźnionymi Domami w województwie wielkopolskim (wymiana doświadczeń, wspólne inicjatywy itp.). W roku 2018 zorganizowano 15 spotkań o charakterze integracyjnym, nakierowanych na pobudzanie aktywności podopiecznych, przywracanie umiejętności społecznych i podnoszenie poczucia własnej godności,

3) zapewnienie całodniowego wyżywienia, organizowanego w formie cateringu lub kulinarnych zajęć terapeutycznych.

Wydatki na utrzymanie Domu w 2018 r. wyniosły **276.893,71 zł** i były wyższe, aniżeli w roku 2017 o 43.585,86 zł. Powodem wzrostu były nakłady poniesione na modernizację bazy lokalowej, zgodnie z zaleceniami służb sanitarno-epidemiologicznych oraz całkowity remont jednej łazienki.

9. *Prowadzenie ośrodka wsparcia: ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY* (art.18 ust.1 pkt 5)

- 1) prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy jest formą wsparcia dla osób upośledzonych umysłowo i chorych psychicznie w wieku od 18 lat. W 2017 r. Dom dysponował 36 miejscami o charakterze dziennym, które wykorzystane były w 100 %. Na turnusach terapeutycznych, trwających od 3 do 6 miesięcy każdorazowo przebywało 36 osób,
- 2) placówka funkcjonuje jako zadanie zlecone gminie z zakresu administracji rządowej, dotyczące prowadzenia i rozwijania infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 3) w ramach zajęć terapeutycznych, nakierowanych na podtrzymywanie i rozwijanie zaradności osobistej oraz przyswajanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia i rozwijanie sprawności psychofizycznej prowadzono:
 - a) pracownię artystyczno-plastyczną,
 - b) pracownię muzyczną,
 - c) pracownię teatralno-edukacyjną,
 - d) pracownię kulinarno-cukierniczą,
 - e) pracownię świetlicową,
 - f) pracownię komputerową,
- 4) stosowano następujące formy terapii indywidualnej i grupowej:
 - a) pracownia plastyczna (usprawnianie pracy rąk, rozwijanie poczucia estetyki, itp.),
 - b) pracownia muzyczna (ćwiczenia percepcji słuchowej, nauka rytmu, itp.),
 - c) pracownia kulinarno-cukiernicza (trening prostego gotowania, nauka zdrowego odżywiania, itp.),
 - d) pracownia komputerowa (nabywanie umiejętności samodzielnego korzystania z komputera, znaczenie klawiszy, itp.),
 - e) formy zajęć rekreacyjno-kulturalnych (wyjazdy do kina, muzeum, spotkania integracyjne, rozwijanie umiejętności kontaktowania się z otoczeniem, itp.),
 - f) inne formy działalności:
 - rehabilitacja (wzmacniająca, korygująca, itp.),
 - biblioterapia (lektura książek i prasy),
 - siłwoterapia (obserwacja przyrody, ruch na świeżym powietrzu),
 - ludoterapia (gry świetlicowe, zabawy z konkursami),
 - ergoterapia (uprawa i pielęgnacja działki),
- 5) koszty utrzymania Domu w 2018 r. **wyniosły 693.168,89 zł** i były wyższe od kosztów poniesionych na ten cel w 2017 r. o 132.418,03 zł (dynamika – 123,6 %). Czynniki wzrostu kosztów to:
 - a) organizacja „Sali doświadczania świata” (sala wyciszeń dla osób niepełnosprawnych) w kwocie 14.400,00 zł,
 - b) remont sali terapeutycznej i wymiana wyposażenia w kwocie 9.192,00 zł,
 - c) prace malarskie (pokoje terapeutyczne i korytarz) w kwocie 4.000,00 złoraz podniesienie standardu usług terapeutycznych (wprowadzenie nowych form pracy z osobami z zaburzeniami sprzężonymi).

Wszystkie wydatki sfinansowane zostały przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu.

- 6) w miesiącu listopadzie przystąpiono do realizacji inwestycji pn. "Rozbiórka i budowa nowego przedsionka ze schodami zewnętrznymi i podnośnikiem dla osób niepełnosprawnych w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie".

a) wartość zadania **ogółem** **362.481,00 zł,**

w tym:

- zadanie inwestycyjne 314.423,66 zł,
- zadania remontowe (przebudowa sieci wodno-kanalizacyjnej 48.057,34 zł,

b) finansowanie zadania:

- Wojewoda Wielkopolski 119.014,00 zł,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych 13.367,00 zł,
- środki własne Gminy Miejskiej Kościan 230.100,00 zł.

W roku sprawozdawczym wartość wydatków na ww. zadanie wyniosła 149.745,72 zł.

- 7) w roku sprawozdawczym pozyskano dodatkowe środki finansowe na funkcjonowanie Domu w wysokości **1.000,00 zł.** z przeznaczeniem na działalność integracyjną (turnieje, wycieczki, seanse filmowe w ramach zajęć terapeutycznych) oraz kwotę **6.300,00 zł** na zorganizowanie „Dnia Godności Osoby Niepełnosprawnej”.

V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY.

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.) Ośrodek realizował zadania Gminy Miejskiej Kościan, wynikające z cyt. ustawy. Zadania te dotyczyły m. in.:

- analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnienia roli i funkcji rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,
- poprawy sytuacji życiowej i socjalnej.

Pracę z rodziną prowadzono w szczególności w formie:

- usług dla rodzin z dziećmi (placówka wsparcia dziennego, grupy samopomocowe, grupy wsparcia, itp.), prowadzonych przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, terapeutów, itp.,
- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego,
- mediacji (pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych).

1. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego: ŚWIETLICA SOCJOTERAPEUTYCZNA.

- 1) Świetlica Socjoterapeutyczna w Kościanie jest placówką opiekuńczo-specjalistyczną wsparcia dziennego, funkcjonującą w ramach Działu Aktywności Lokalnej, która:
 - a) dysponuje 50 miejscami,
 - b) przyjmuje dzieci i młodzież bez skierowania,
 - c) prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży bezpłatnie,
 - d) finansowana jest w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 2) w okresie sprawozdawczym Świetlica świadczyła specjalistyczną pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz z zaburzeniami zachowań, a w szczególności:
 - a) prowadziła działalność opiekuńczo-wychowawczą i terapeutyczną,
 - b) łagodziła niedostatki wychowawcze i eliminowała zaburzenia zachowań,
 - c) poprawiała społeczne funkcjonowanie dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (np. z powodu problemu alkoholowego w rodzinie),
 - d) zapobiegała zachowaniom nieakceptowanym społecznie i szkodliwym dla zdrowia (w szczególności uzależnieniom i przemocy) oraz promowała zdrowy styl życia u dzieci i młodzieży,
 - e) zaspokajała potrzeby emocjonalne (akceptacja, zainteresowanie, bezpieczeństwo, zaufanie),
 - f) rozwijała zdolności i zainteresowania wychowanków,
- 3) w roku 2018 głównym celem zajęć prowadzonych w Świetlicy było rozwijanie różnych form aktywności, nabywanie pozytywnych nawyków i wyrażanie siebie poprzez ekspresję twórczą oraz nauka kreatywnego spędzania czasu wolnego bez sięgania po używki (alkohol, papierosy, narkotyki, dopalacze),
- 4) w okresie sprawozdawczym podopieczni Świetlicy Socjoterapeutycznej uczestniczyli w licznych wyjazdach edukacyjno-poznawczych oraz inicjatywach kulturalnych i sportowych. Były to między innymi: Laboratorium Wyobraźni w Poznaniu, Muzeum Rolnictwa w Szreniawie, kręgielnia w Śmiglu, basen w Kościanie, zwiedzanie obiektów zabytkowych, warsztaty fotograficzne, itp.,
- 5) zorganizowano konkursy, w tym:
 - a) edukacyjny, w zakresie profilaktyki zdrowia i profilaktyki uzależnień,
 - b) plastyczne; m. in. „Mój superbohater”, „Mój zwierzak i ja”, plakat filmowy,
 - c) sportowy; „Bieg po marzenia”, itp.,
- 6) w 2018 r. w zajęciach terapeutycznych uczestniczyło 65 dzieci, podzielonych na grupy wiekowe od 6 do 16 lat. Terapią indywidualną objęto 15 dzieci,
- 7) grupy realizowały wspólny i indywidualny program, w ramach którego prowadzono: zajęcia teatralne, plastyczne, sportowe, psychoedukacyjne, kulinarne, audiowizualne, bajkoterapię, gry i zabawy integracyjne,
- 8) zajęcia prowadzone były przez wychowawców, legitymujących się przygotowaniem pedagogicznym i psychologa-terapeutę w porozumieniu z wychowawcami i pedagogami wszystkich szkół, pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej, kuratorami sądowymi, policją itp.
- 9) Świetlica organizowała zajęcia także w okresie przerw wakacyjnych i tak:
 - a) w okresie ferii zimowych z oferty skorzystało

30 dzieci,

b) w okresie wakacji letnich z zajęć skorzystało 39 dzieci,
10) koszt realizacji zadań Świetlicy w 2018 r. wyniósł **244.433,70 zł** i był niższy od kosztów poniesionych w roku 2017 o 7.553,79 zł. Struktura wydatków przedstawia się następująco:

- koszty obsługi terapeutycznej;
(2 terapeutów, pedagog, psycholog, instruktor sportowy) 117.243,28 zł,
- koszty rzeczowe 127.190,42 zł

2. Wsparcie rodziny w funkcji opiekuńczo - wychowawczej; ASYSTENCI RODZINY.

1) praca z rodzinami wymagającymi szczególnego wsparcia, prowadzona była w 2018 r. przez 4 asystentów rodziny, zatrudnionych w ramach umowy o pracę na czas określony (2 osoby w ramach projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego), w tym:

- a) do 3 miesięcy 6 rodzin,
- b) powyżej 3 do 12 miesięcy 5 rodzin,
- c) powyżej 1 roku 32 rodziny,

2) pomocą objęto 43 rodziny, w tym 92 dzieci. W przypadku 10 rodzin praca asystenta prowadzona była na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Kościanie,

3) w wyniku podejmowanych działań osiągnięto następujące cele:

- a) sześcioro rodziców podjęło terapię (leczenie uzależnienia od alkoholu),
- b) dwie osoby poddały się leczeniu psychiatrycznemu,
- c) siedmioro rodziców podnosiło kompetencje wychowawcze w edukacyjnej grupie wsparcia pn. „Akademia Świadomego Rodzica”,
- d) w 15 domach poprawiono warunki życiowe dzieci poprzez dokonanie remontów,
- e) wszystkie wspierane rodziny przeszły trening ekonomiczny (racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi),
- f) poprawiono sposób funkcjonowania dzieci w szkole, itp.,

4) w przypadku 9 rodzin praca asystenta rodziny została zakończona z uwagi na osiągnięcie przyjętych celów, poprawę funkcjonowania rodziny, zmianę metody pracy, jedna rodzina odmówiła współpracy. Z pomocy asystenta trwającej ponad rok korzystało 20 rodzin.

5) **wydatki związane ze wsparciem rodziny wyniosły 133.831,39 zł.** Źródłem finansowania zadania były:

- a) środki własne w kwocie 89.811,13 zł (67,1 %),
- b) środki pozyskane w kwocie 44.020,26 zł (32,9 %),
w tym:

- z Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w kwocie 31.594,50, zł,
- z Funduszu Pracy w kwocie 12.425,76 zł.

3. Świadczenie pomocy rodzinie w ramach Klubu Integracji Społecznej.

Działania Klubu Integracji Społecznej, nakierowane na wspieranie rodzin w trudnej sytuacji życiowej, polegały m. in. na:

1) realizacji projektu pn. „Tęcza”:

- a) **cel projektu:** wsparcie rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu zadań opiekuńczo - wychowawczych i przywrócenie rodzinie zdolności do sprawowania prawidłowej funkcji,
- b) **uczestnicy projektu:** 22 osoby, rodzice z deficytami wychowawczo-społecznymi, korzystający ze świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie (ogółem osób objętych działaniami – 67),
- c) **działania:** zadania realizowane w projekcie dostosowano do potrzeb rodziców wymagających specjalistycznego wsparcia i działań edukacyjnych, podnoszących ich kompetencje. Działania dotyczyły:
 - zatrudnienia dwóch asystentów rodziny,
 - zorganizowania spotkań indywidualnych rodziców z:
 - ✓ prawnikiem; pomoc w rozwiązaniu trudnych sytuacji życiowych (10 godz.),
 - ✓ psychologiem; diagnoza i pomoc w osiągnięciu celów życiowych (20 godz.),
 - ✓ pedagogiem; wsparcie procesów wychowawczych w rodzinie (10 godz.),
- d) prowadzenie warsztatów w ramach „Szkoły rodziców”, w tym warsztaty „Radzenie sobie ze stresem i wypaleniem opiekuńczym”, profilaktyka uzależnień, warsztaty prewencyjne i terapeutyczne dla rodziców (640 godz.),
- e) **Rezultaty:**
 - reagowanie na bieżące problemy rodziny i pomoc w ich rozwiązywaniu (asystent),
 - podniesienie kompetencji wychowawczych i społecznych rodziców,
 - integracja rodziny i kształtowanie pozytywnych postaw jej członków,
 - realizacja celów profilaktycznych w zakresie uzależnień,
 - ograniczenie umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych,

2) prowadzeniu „Klubu Młodzieżowego”: zajęcia dla osób w wieku 13 do 18 lat z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym z rodzin z problemem alkoholowym. Cel: zmotywowanie do podjęcia legalnego zatrudnienia, ukazanie pozytywnych aspektów pracy i bycia niezależnym poprzez edukowanie oraz podnoszenie umiejętności społecznych i zawodowych. W spotkaniach młodzieży z psychologiem, terapeutą uzależnień, doradcą zawodowym, radcą prawnym itp. uczestniczyło 17 osób,

3) organizowaniu grup wsparcia, w tym:

- a) **„Akademia Świadomego Rodzica”** - zajęcia edukacyjno-terapeutyczne prowadzone przez specjalistów: psychologa, pedagoga, terapeutę uzależnień, prawnika, pracowników DAL. Radzenie sobie z problemami wychowawczymi w rodzinach dotkniętych uzależnieniem alkoholowym i innymi dysfunkcjami. W zajęciach uczestniczyły 62 osoby,

- b) **„Dziarskie Babki”** – zajęcia mające na celu wsparcie i wypełnienie poczucia izolacji, wykluczenia społecznego, integracji międzypokoleniowej i rozwoju zainteresowań, osób starszych, w tym:
- realizacja inicjatyw na rzecz dzieci z rodzin dysfunkcyjnych (np. wspólne wyjazdy, zajęcia plastyczne),
 - włączanie w prace wolontarystyczne,
 - prowadzenie zajęć komputerowych, relaksacyjnych, warsztatów pamięci itp.
- Działaniami objęto 41 seniorów nieaktywnych zawodowo.
- 4) udzielanie porad w zakresie sprawowania władzy rodzicielskiej i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i innych uzależnień.

4. Świadczenie pomocy rodzinie w ramach Lokalnego Centrum Wolontariatu.

Działania Lokalnego Centrum Wolontariatu, nakierowane na wspieranie rodzin w trudnej sytuacji życiowej, polegały m. in. na:

- 1) koordynowaniu pracy wolontariuszy w następujących programach:
 - a) „Starszy Brat- Starsza Siostra”(pomoc dzieciom zaniedbanym wychowawczo 12 par),
 - b) „Pogotowie Szkolne” (pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji i nauce – 30 dzieci),
 - c) „Wnuczka- Babcia, Wnuczek - Dziadek”(pomoc osobom starszym i samotnym, integracja międzypokoleniowa – 3 pary),
- 2) współorganizowaniu kampanii społecznej i konferencji pn. „Pudełko życia” dla ok. 120 osób,
- 3) prowadzeniu sekcji tematycznych z elementami profilaktyki dla dzieci zaniedbywanych w rodzinach (46 osób),
- 4) organizowaniu wypoczynku letniego i zimowego (alternatywne spędzanie czasu wolnego) dla 60 dzieci w trudnej sytuacji życiowej.

5. Organizowanie poradnictwa specjalistycznego: Zespół Doradztwa Rodzinnego.

Prowadzono Zespół Doradztwa Rodzinnego, w którym podczas 48 dyżurów udzielono 482 porady. Dyżury pełniono w każdy czwartek w godz. od 15.00 – 19.00 w budynku Ośrodka. Porad udzielali: prawnik, psycholog, pedagog, specjalista pracy socjalnej, psychoterapeuta ds. uzależnień, terapeuta ds. rodzin. Celem Zespołu było specjalistyczne wspomaganie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i wskazywanie możliwości rozwiązywania sytuacji kryzysowych, a w szczególności:

- wspieranie osób dotkniętych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- diagnoza sytuacji konfliktowych w rodzinie i pomoc w wyborze sposobu ich rozwiązania,
- wskazanie możliwości korzystania z pomocy instytucjonalnej, dla wzmocnienia funkcji rodziny.

W ramach realizowanych zadań w Zespole w szczególności udzielano porad i konsultacji w zakresie:

- prawa rodzinnego i opiekuńczego,
- prawa karnego i cywilnego,
- zatrudnienia i bezrobocia,
- zabezpieczenia społecznego,
- ochrony praw lokatorów itp.

oraz świadczone pomoc psychologiczną i psychoterapeutyczną w rozwiązywaniu problemów osób i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka w rodzinie.

Strukturę porad udzielanych przez poszczególnych specjalistów ilustruje tabela.

Lp.	Specjalista	ROK 2017		ROK 2018		Dyna- mika w %
		Liczba dyżurów	Liczba porad	Liczba dyżurów	Liczba porad	
1	2	3	4	5	6	7(6:4)
1.	Prawnik	49	390	47	354	90,8
2.	Psycholog	18	20	17	22	110
3.	Terapeuta ds. rodzin	17	31	17	33	106,5
4.	Psychoterapeuta ds. uzależnień	42	15	16	7	46,7
5.	Specjalista Pracy Socjalnej	50	68	48	66	97,1
	Ogółem	51	531	48	482	90,8

Koszt realizacji zadania w 2018 r. wyniósł **48.984,66 zł** przy dynamice 100,2 %.

6. Zapobieganie zjawisku niedożywienia w rodzinach; realizacja Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W ramach poprawy sytuacji życiowej rodzin, które z uwagi na trudną sytuację materialną mogą być narażone na doświadczanie zjawiska głodu realizowano Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Szczególną uwagę objęto dzieci, osoby samotne, chore i niepełnosprawne.

1) celem programu było:

- a) wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom jego pozbawionym,
- b) długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia,
- c) upowszechnienie zdrowego stylu żywienia,
- d) poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach,
- e) rozwój w gminach bazy żywieniowej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży,

- 2) pomoc w zakresie dożywiania przyznawano nieodpłatnie osobom i rodzinom znajdującym się w trudnych warunkach, jeżeli dochód na osobę nie przekraczał 150 % kryterium dochodowego wg art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, tj. odpowiednio:
- dla osoby samotnie gospodarującej
 - ✓ do 30.09.2018 r. 951,00 zł,
 - ✓ od 01.10.2018 r. 1.051,50 zł,
 - dla osoby w rodzinie
 - ✓ do 30.09.2018 r. 771,00 zł,
 - ✓ od 01.10.2018 r. 792,00 zł,
- 3) realizując powyższy Program udzielono pomocy 1010 osobom. Sytuację w tym zakresie ilustruje tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Osoby objęte programem					
		Dzieci do rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej		Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej		Pozostałe osoby otrzymujące pomoc	
		2017	2018	2017	2018	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Liczba osób objętych programem ogółem.	186	174	260	263	665	601
2.	Liczba osób korzystających z posiłku,	114	95	221	205	57	41
3.	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego (pomoc pieniężna)	0	0	0	0	0	0
4.	Liczba osób korzystających z świadczeń rzeczowych (bony)	162	135	224	232	615	565

- 4) koszty realizacji programu przedstawiają się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2017 w zł	Rok 2018 w zł	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Koszt programu ogółem w zł w tym:	741.722,34	834.725,70	112,5
	- środki własne,	320.378,34	354.725,70	110,7
	- środki z budżetu państwa.	421.344,00	480.000,00	113,9
2.	Udział budżetu miasta Kościana w finansowaniu programu.	43,2%	42,5 %	98,4

Program realizowano na podstawie umowy zawartej pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Burmistrzem Miasta Kościana. Posiłki dla potrzebujących wydawano w przedszkolach, szkołach, w Domu Dziennego Pobytu oraz dostarczano osobom starszym, chorym do miejsca zamieszkania w ramach usług opiekuńczych. W 2018 r. wydano 39.215 posiłków. Średni koszt jednego posiłku wynosił 4,17 zł (rok 2017 – 4,22 zł). Z jednego gorącego posiłku skorzystało:

• w przedszkolach	dzieci	95,
• w szkołach	dzieci i młodzieży	205,
• w Domu Dziennego Pobytu	osób	41.

Ponadto udzielono pomocy rzeczowej (bony towarowe) 923 osobom.

7. Finansowanie kosztów systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 8 ww. ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka. W 2018 r. Ośrodek poniósł wydatki z tego tytułu w wysokości **144.308,35 zł**, tj. o 8.685,27 zł więcej, aniżeli w roku 2017 (dynamika 106,4 %). Opłaty wnoszono za pobyt w rodzinie zastępczej za 30 dzieci. Struktura wnoszonych opłat:

- 10 % kosztów utrzymania za 3 dzieci (pobyt do 1 roku),
- 30 % kosztów utrzymania za 3 dzieci (pobyt do 2 lat),
- 50 % kosztów utrzymania za 24 dzieci (pobyt powyżej 3 lat).

Na dzień 31 grudnia 2018 r. w rodzinach zastępczych przebywało 24 dzieci.

8. Realizacja „Programu wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2018”.

Ewaluację „Programu wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2018”, w tym:

- 1) monitoring realizacji Programu,
- 2) diagnozę sytuacji społecznej w Kościanie – główne tendencje i procesy,
- 3) ocenę Programu według przyjętych kryteriów ewaluacyjnych,
- 4) wnioski i rekomendacje

przedstawiono w załączniku nr 1 do sprawozdania.

VI. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY NA PODSTAWIE USTAW SZCZEGÓLNYCH; SYSTEM ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO RODZINY.

1. Prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego „Program Rodzina 500 +”.

- 1) celem programu jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dzieci do 18 roku życia, opieki nad nimi i zaspokojeniem potrzeb życiowych,
- 2) świadczenie przyznawane jest od 1 października do 30 września roku następnego,
- 3) na podstawie zarządzenia Nr 184/16 Burmistrza Miasta Kościana w sprawie realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego postępowania w sprawie świadczenia

wychowawczego postępowania w sprawie świadczenia wychowawczego prowadził Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie,

4) realizacja Programu wymagała zastosowania rozwiązań organizacyjnych i formalno – prawnych, zapewniających właściwą obsługę zadania. Podjęte działania dotyczyły:

- a) zatrudnienia dwóch dodatkowych osób w okresie wzmożonych prac związanych z nowym okresem zasiłkowym (na podstawie umów cywilno-prawnych),
- b) zamieszczenia na stronie internetowej stosownej informacji oraz wniosków do pobrania,
- c) bieżącej aktualizacji programu informatycznego, stosowanego przy obsłudze świadczenia wychowawczego,

5) sytuację w zakresie realizacji świadczenia wychowawczego w 2018 r. ilustruje tabela.

L.P.	TEMAT	LICZBA 2017	LICZBA 2018	Wskaź. dynam. w % (4:3)	Wskaź wyk. w %
1	2	3	4	5	6
1.	Liczba przyjętych wniosków w tym: 1) w formie papierowej, 2) w formie elektronicznej.	1.938 1.525 413	1.914 1.374 540	98,8 76,8 130,7	 71,8 28,2
2.	Liczba wydanych decyzji , w tym: 1) przyznających prawo do świadczenia, 2) odmawiających prawa do świadczenia, 3) inne (uchylenia, zmiany, umorzenia) 4) ustalających nienależnie pobrane świadczenie.	2.022 1.788 77 157 0	2.034 1.799 55 147 33	100,6 100,6 71,4 93,6 x	 88,4 2,7 7,2 1,6
3.	Średnia liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia , w tym: 1) z dzieckiem niepełnosprawnym,	1.569 110	1.485 129	94,6 117,3	
4.	Liczba dzieci otrzymujących świadczenie (średnio w roku)	2.325	2.236	96,2	
5.	1) liczba dzieci w mieście Kościanie w wieku 0-18 lat, 2) liczba dzieci otrzymujących świadczenie, 3) wskaźnik dzieci otrzymujących świadczenie (w.2: w.1)	4.258 2.325 54,6	4.245 2.236 52,7	99,7 96,2	 52,7
6.	Liczba dzieci otrzymujących świadczenie, w tym: 1) w formie pieniężnej, 2) w formie rzeczowej (zakup usług).	2.325 2.321 4	2.236 2.229 7	96,2 96,0 175,0	 99,7 0,3
7.	Liczba wypłaconych świadczeń	27.849	26.826	96,3	

6) sytuację w zakresie finansowania świadczenia wychowawczego przedstawiono poniżej.

L.P.	RODZAJ WYDATKU	WARTOŚĆ W ZŁ	FINANSOWANIE		
			DOTACJA WUW	BUDŻET MIASTA	WSKAŹ. %
1	2	3	4	5	6(4:3)
1.	Wyplacone świadczenia.	13.311.478,06	13.311.478,06	0,00	100,0
2.	Koszty obsługi programu,	218.015,85	202.679,00	15.336,85	93,0 7,0
3.	R A Z E M	13.529.493,91	13.514.157,06	15.336,85	100

7) dodatkowe informacje, dotyczące realizacji Programu „Rodzina 500 +”:

- zgodnie z oczekiwaniami klientów wnioski realizowane były w kolejności składania (niezależnie od stopnia ich złożoności lub trudności w weryfikowaniu danych),
- realizacja Programu przebiegała bez istotnych zakłóceń i przeszkód,
- wszystkie decyzje wydano z zachowaniem procedur i terminów przewidzianych w ustawie o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz ustawie kodeks postępowania administracyjnego,
- najwyższa kwota miesięcznej wypłaty z tytułu świadczenia wychowawczego, przyznana jednej rodzinie, wyniosła 3.000,00 zł i dotyczyła 6 dzieci.

2. Realizacja zadań związanych ze świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym.

- Zadania związane z przyznawaniem oraz wypłatą świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego realizowano zgodnie z:
 - ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r. , poz. 2220 ze zm.),
 - ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r. , poz. 2092 ze zm.),
 - ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860),
 - ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 554 ze zmianami)
 jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, finansowane z budżetu państwa,
- w ramach czynności związanych z wykonywaniem powyższych zadań Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego podejmowała następujące działania:
 - przyjmowano wnioski, ustalano prawo do świadczeń, przygotowywano decyzje administracyjne i wypłacano należne świadczenia,
 - wdrażano postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych,
- zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych prawo do:
 - zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego przysługiwało jeżeli:
 - dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 674,00 zł,
 - dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 764,00 zł, w przypadku, gdy w rodzinie było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności,

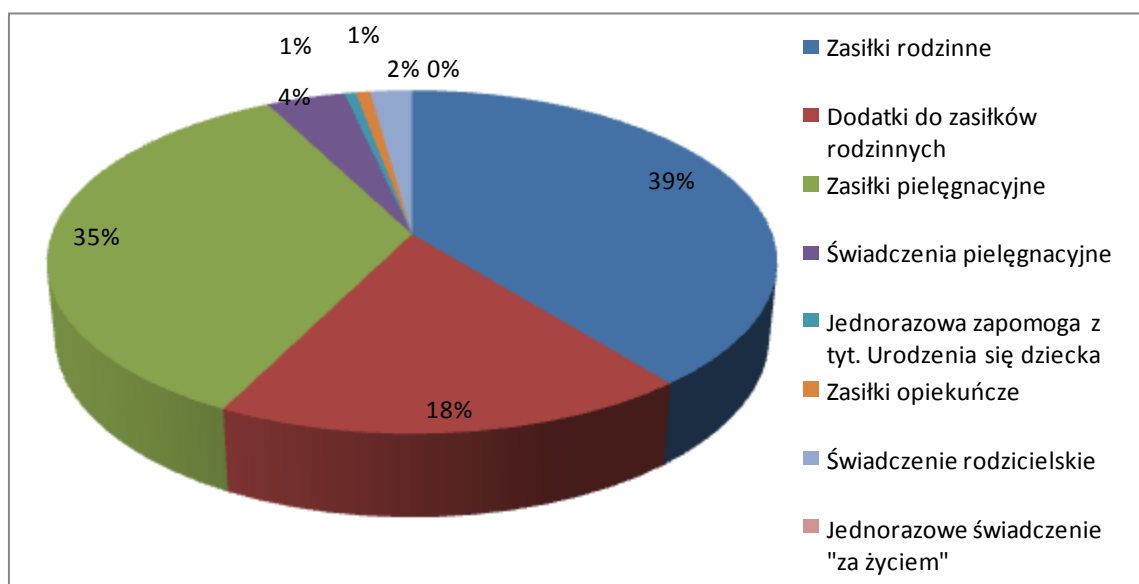
- b) zasiłku pielęgnacyjnego, przyznawanego niezależnie od uzyskiwanych dochodów i wypłacanego dzieciom niepełnosprawnym i osobom legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w kwocie 153,00 zł a od 01.11.2018 r. w kwocie 184,42 zł,
- c) świadczenia pielęgnacyjnego, przyznawanego niezależnie od uzyskiwanych dochodów i wypłacanego osobom rezygnującym z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną w kwocie 1.477,00 zł,
- d) jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w kwocie 1.000,00 zł,
- e) specjalnego zasiłku opiekuńczego w kwocie 520,00 zł,
od 01.11.2018 r. w kwocie 620,00 zł,
- f) zasiłku dla opiekuna w kwocie 520,00 zł,
od 01.11.2018 r. w kwocie 620,00 zł,
- g) świadczenia rodzicielskiego 1.000,00 zł,
- h) jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu w kwocie 4000,00 zł,
- 4) **system zabezpieczenia społecznego rodzin**, realizowany w 2018 r. w formie zasiłków rodzinnych i funduszu alimentacyjnego objął średnio miesięcznie 1644 rodziny. Wartość świadczeń wypłaconych z powyższych tytułów wyniosła **8.682.618,00 zł**, w tym:
- a) z tytułu świadczeń rodzinnych (z dodatkami) 7.683.742,00 zł,
- b) z tytułu funduszu alimentacyjnego 998.876,00 zł.
- 5) koszty obsługi zadania wyniosły 302.756,72 zł, z czego kwotę 252.756,72 zł (83,5 %) sfinansowano z dotacji przekazanych przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki. Wartość zadania w kwocie 50.000,00 zł (16,5 %) sfinansowano z budżetu miasta Kościana (wpływy z tytułu zwrotu świadczeń alimentacyjnych).

Liczbę i wartość wypłaconych świadczeń zamieszczono w tabeli.

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Dynamika w %
1	2	4	5	6 (5:4)
1.	Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych ogółem, w tym:	35.166	36.257	103,1
	1) zasiłki rodzinne,	13.832	14.229	102,9
	2) dodatki do zasiłków rodzinnych	6.435	6.576	102,2
	z tytułu: urodzenia dziecka, nad dzieckiem w urlopie wychow., samotnego wychowywania dziecka, utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego ,rozpoczęcia roku szkolnego, nauki poza miejscem zamieszkania, wychowywania trzeciego i więcej dzieci,			
	3) zasiłki pielęgnacyjne,	12.218	12.703	104,0
	4) świadczenia pielęgnacyjne,	1.269	1.482	116,8
	5) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się	212	213	100,5

	dziecka,	211	154	73,0
	6) specjalny zasiłek opiekuńczy,	183	115	62,8
	7) zasiłek dla opiekuna,	798	783	98,1
	8) świadczenie rodzicielskie	8	2	25,0
	9) jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka „Za życiem”.			
2.	Wartość wypłaconych świadczeń rodzinnych ogółem w zł,	7.251.553	7.683.742	106,0
	w tym:			
	1) zasiłki rodzinne,	1.574.062	1.593.783	101,3
	2) dodatki do zasiłków rodzinnych,	860.670	844.368	98,1
	3) zasiłki pielęgnacyjne,	1.869.354	2.008.383	107,4
	4) świadczenia pielęgnacyjne,	1.773.917	2.161.134	121,8
	5) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,	212.000	213.000	100,5
	6) specjalny zasiłek opiekuńczy,	108.813	80.412	73,9
	7) zasiłek dla opiekuna,	94.707	61.400	64,8
	8) świadczenie rodzicielskie	726.030	713.262	98,2
	9) jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka „Za życiem” .	32.000	8.000	25,0

Strukturę świadczeń wypłaconych w 2018 r. ilustruje wykres:

- 6) realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w 2018 r. podejmowano działania zmierzające do aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych, poprzez współpracę z Komornikiem Sądu Rejonowego, Powiatowym Urzędem Pracy oraz windykacji wypłaconych świadczeń alimentacyjnych. W wyniku tych działań dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu wypłaconych z budżetu państwa

należności w kwocie 560.592,69 zł (łącznie z dłużnikami innych gmin), tj. o 280.901,69 zł więcej, aniżeli w roku 2017. Kwota ta podlegała podziałowi, z czego do budżetu miasta Kościana wpłynęła kwota 164.622,25 zł, tj. o 74.225,25 zł więcej, aniżeli w roku 2017.

Sytuację w zakresie obsługi funduszu alimentacyjnego ilustruje tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Dynamika w %
1	2	4	5	6 (5:4)
1.	Liczba rodzin uprawnionych do wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	134	132	98,50
2	Liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	2.572	2.460	95,64
3.	Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	1.028 950	998.876,00	97,07
4.	Kwota zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyegzekwowana od dłużników alimentacyjnych.	279.691,00	560.592,69	200,43
5.	Kwota zaliczek wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych	12.426,27	9.826,81	79,08

3. Prowadzenie postępowań w sprawach pomocy materialnej dla uczniów; edukacyjna opieka wychowawcza.

1) na podstawie:

- a) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r., poz. 1457 ze zm.),
- b) uchwały Nr XVII/172/12 Rady Miejskiej Kościan z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie upoważnienia dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym,

2) zgodnie z „Regulaminem udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Kościana”, podejmowano następujące działania:

- a) przyjmowano wnioski o przyznanie stypendium,
- b) sprawdzano wnioski pod względem poprawności formalnej,
- c) kwalifikowano uczniów do grup dochodowych,
- d) rozpatrywano sytuację materialną uczniów kwalifikowanych do stypendium,
- e) wydawano decyzje administracyjne przyznające lub odmawiające stypendium,
- f) sporządzano listy wypłat,
- g) wypłacano stypendia uczniom,

3) w roku 2018 sytuacja w zakresie wypłaty stypendiów kształtowała się następująco:

- a) liczba uczniów, na które złożono wnioski 92,

- b) minimalna kwota wypłaconego stypendium 124,00 zł,
- c) maksymalna kwota wypłaconego stypendium 248,00 zł,
- 4) przyznane stypendia:
 - a) w okresie od stycznia do czerwca 2018 r. stypendia przyznano **41** uczniom na kwotę **28 390,00 zł**,
 - b) w okresie od września do grudnia 2018 r. stypendia przyznano **41** uczniom na kwotę **19 750,00 zł**,
- 5) ponadto w roku 2018 przyznano i wypłacono zasiłek szkolny 2 uczniom o wartości ogólnej 1 240,00 zł. Kwota zasiłku wynosiła 620,00 zł na dziecko,
- 6) **koszt realizacji zadania wyniósł 40.847,76 zł.** i był niższy od kosztów poniesionych na ten cel w 2017 r. o 19.247,28 zł.

4. Prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia „Dobry start”.

- 1) celem programu jest wspieranie rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęcia roku szkolnego, zwane świadczeniem „Dobry start” ,
- 2) świadczenie przyznawane jest:
 - a) raz w roku, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego przez dziecko lub osobę uczącą się (do ukończenia 20 roku życia, a w przypadku osoby niepełnosprawnej do 24 roku życia),
 - b) bez względu na dochód rodziny,
 - c) w wysokości 300,00 zł,
- 3) zgodnie z:
 - rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r., poz. 1061),
 - na podstawie zarządzenia Nr 652/18 Burmistrza Miasta Kościana w sprawie upoważnienia do prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, w tym wydawania decyzji oraz przekazywania informacji z zakresu świadczenia dobry start,

od dnia 13 czerwca 2018 r. postępowania w sprawie świadczenia „Dobry start” prowadził Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie,
- 4) wdrożenie programu wymagało zastosowania rozwiązań organizacyjnych i formalno – prawnych, zapewniających właściwą obsługę zadania. Podjęte działania dotyczyły zwiększenia zakresu obowiązków 2 pracownikom etatowym, obsługującym świadczenie wychowawcze „Rodzina 500 plus” oraz zatrudnienie na podstawie umowy cywilno-prawnej jednej osoby do wdrażania programu,

5) sytuację w zakresie realizacji świadczenia dobry start w 2018 r. ilustruje tabela

L.P.	TEMAT	LICZBA	WSKAŹNIK w %
1	2	3	4
1.	Liczba przyjętych wniosków w tym: 1) w formie papierowej, 2) w formie elektronicznej.	1.989 1.055 934	 53,0 47,0
2.	Liczba wydanych rozstrzygnięć , w tym: 1) przyznających prawo do świadczenia, 2) odmawiających prawa do świadczenia, 3) inne (przekazania wg. właściwości, umorzenia, nienależnie pobrane).	1.989 1.945 2 42	 97,8 0,1 2,1
3.	Wskaźnik realizacja wniosków przyznających. (w.2.1 : w.1)	1.945	97,8
4.	Liczba dzieci otrzymujących świadczenie	2.683	

6) sytuację w zakresie finansowania świadczenia wspierania wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego przedstawiono poniżej

L.P.	RODZAJ WYDATKU	WARTOŚĆ W ZŁ	FINANSOWANIE		
			DOTACJA WUW	BUDŻET MIASTA	WSKAŹ, %
1	2	3	4	5	6(4:3)
1.	Wypłacone świadczenia	804.900,00	804.900,00	0	100,0
2.	Koszty obsługi programu,	32.360,70	26.810,00	5.550,70	82,8
3.	R A Z E M	837.260,70	831.710,00	5.550,70	99,3

7) dodatkowe informacje, dotyczące realizacji programu „Dobry start”:

- zgodnie z oczekiwaniami klientów wnioski realizowane były w kolejności składania (niezależnie od stopnia ich złożoności lub trudności w weryfikowaniu danych),
- realizacja programu przebiegała bez istotnych zakłóceń i przeszkód,
- wszystkie rozstrzygnięcia wydano z zachowaniem procedur i terminów przewidzianych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” oraz ustawie kodeks postępowania administracyjnego,
- najwyższa kwota miesięcznej wypłaty z tytułu świadczenia „Dobry start”, przyznana jednej rodzinie wyniosła 1.500,00 zł. i dotyczyła 5 dzieci.

5. Prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem i wypłatą dodatków mieszkaniowych oraz dodatku energetycznego.

- zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 180 ze zm.) oraz na podstawie uchwały Nr XX/198/04 Rady Miejskiej Kościana

z dnia 29 stycznia 2004 r. w sprawie obniżenia wskaźników procentowych wpływających na wysokość dodatku mieszkaniowego w Ośrodku prowadzono obsługę klientów w zakresie przyjmowania wniosków, przyznawania prawa do dodatku mieszkaniowego oraz wypłaty świadczeń,

2) dodatek mieszkaniowy przysługuje po spełnieniu łącznie:

a) kryterium „metrażowego” tj. gdy powierzchnia mieszkaniowa nie przekracza w przypadku:

Lp.	Liczba osób	Powierzchnia
1.	Gospodarstwa 1- osobowego	45,5 m ²
2.	Gospodarstwa 2 - osobowego	52,0 m ²
3.	Gospodarstwa 3 - osobowego	58,5 m ²
4.	Gospodarstwa 4 - osobowego	71,5 m ²
5.	Gospodarstwa 5 - osobowego	84,5 m ²
6.	Gospodarstwa 6 - osobowego	91,0 m ²
7.	Gospodarstwa 7 - osobowego	97,5 m ²
8.	Gospodarstwa 8 - osobowego	104,0 m ²
9.	Gospodarstwa 9 - osobowego	110,5 m ²
10.	Gospodarstwa 10 - osobowego i więcej	117,0 m ²

po zastosowaniu 30 % zwiększenia, przewidzianego ustawą,

b) kryterium dochodowego obowiązującego od 01.01.2018 r. do 28.02.2018 r.

- dochód uprawniający do uzyskania dodatku w przypadku osoby w rodzinie nie może przekroczyć 125 % najniższej emerytury, czyli 1.250,00 zł,
- dochód uprawniający do uzyskania dodatku w przypadku osoby samotnej nie może przekroczyć 175 % najniższej emerytury, czyli kwoty 1.750,00 zł.

Najniższa emerytura od 01.01.2018 r. do 28.02.2018 r. wynosiła 1 000,00 zł.

c) kryterium dochodowego obowiązującego od 01.03.2018 r. do 31.12.2018r.

- dochód uprawniający do uzyskania dodatku w przypadku osoby w rodzinie nie może przekroczyć 125 % najniższej emerytury, czyli 1.287,25 zł,
- dochód uprawniający do uzyskania dodatku w przypadku osoby samotnej nie może przekroczyć 175 % najniższej emerytury, czyli kwoty 1.802,15 zł.

Najniższa emerytura od 01.03.2018 r. wynosiła 1.029,80 zł,

3) w roku 2018 maksymalna kwota dodatku mieszkaniowego wynosiła **672,15 zł**, a minimalna kwota dodatku wyniosła **21,52 zł**,

4) sytuacja w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych w 2018 r. kształtowała się następująco:

a) pomocą objęto 698 gospodarstw domowych, których struktura przedstawia się następująco:

L.p.	Liczba osób w gospodarstwie	Liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych		
		Rok 2017	Rok 2018	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	1	196	193	98,5
2.	2	150	129	86,0
3.	3	148	133	89,9
4.	4	163	151	92,6
5.	5	69	63	91,3
6.	6 i więcej	30	29	96,7
	X	756	698	92,3

b) inne wielkości, charakteryzujące realizację zadań w zakresie obsługi dodatków mieszkaniowych:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Dynamika w %
1	2	3	4	5
1.	Liczba przyjętych wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego.	796	759	95,4
2.	Liczba wydanych decyzji w tym:	826	787	95,3
	- przyznające dodatek,	756	698	92,3
	- odmowne,	36	49	136,1
	- wstrzymujące,	30	28	93,3
	- inne	4	12	300,0
3.	Liczba wypłaconych świadczeń ogółem w tym:	4565	4176	91,5
	- w mieszkaniowym zasobie gminnym,	1217	1142	93,8
	- w mieszkaniowym zasobie spółdzielczym,	980	832	84,9
	- w pozostałym.	2368	2202	93,0
4.	Kwota dodatku:			
	- minimalna,	20,27	21,52	106,2
	- maksymalna.	702,88	672,15	95,6
5.	Wartość wypłaconych dodatków	1.048.739,09	943.224,96	89,9

5) w toku prac związanych z realizacją dodatków mieszkaniowych wydano 49 decyzji odmownych z uwagi na:

- a) brak przesłanek ustawowych (przekroczenie kryterium „dochodowego” lub „metrażowego”),
- b) niskie koszty utrzymania mieszkania, przy odpowiednio wysokich dochodach,
- c) ustalenie wysokości dodatku mieszkaniowego na poziomie niższym od 2 % najniższej emerytury (w takim przypadku, zgodnie z ustawą dodatek nie przysługuje),
- 6) wydano 28 decyzji wstrzymujących z czego 24 z uwagi na zmianę lokalu mieszkalnego, 3 w związku ze zgonem wnioskodawcy, a 1 z powodu nie opłacenia należności za zajmowany lokal,
- 7) dodatkowo 6 spraw pozostawiono bez rozpatrzenia z uwagi na braki formalne we wnioskach. Umorzono postępowanie w 6 przypadkach z powodu wycofania wniosku,
- 8) w ramach racjonalizacji gospodarowania środkami publicznymi w 2018 r. przeprowadzono 4 wywiady środowiskowe, w celu uwiarygodnienia danych zawartych we wnioskach,
- 9) na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. o prawie energetycznym (Dz. U. z 2018 r., poz. 755 ze zm.) **Ośrodek prowadził obsługę dodatku energetycznego**, który przysługuje „odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej”, tzn. osobie:
 - a) będącej stroną umowy sprzedaży energii elektrycznej,
 - b) zamieszkującej w miejscu dostarczania energii,
 - c) otrzymującej dodatek mieszkaniowy,
- 10) wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, realizowanym przez Gminę ze środków budżetu państwa,
- 11) w roku 2018 dodatek energetyczny wypłacono 26 rodzinom na **kwotę 3 686,20 zł**, w tym na koszty obsługi 63,05 zł.

VII. REALIZACJA INNYCH ZADAŃ POLITYKI SPOŁECZNEJ.

1. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- 1) na podstawie art. 9 a ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.) Ośrodek prowadził obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu polegała na:
 - a) przyjmowaniu zawiadomienia o przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie na podstawie dokumentu pn. „Niebieska karta”,
 - b) organizowaniu pracy Zespołu i Grup roboczych (zawiadomienia o spotkaniach, przygotowanie zarządzeń o powołaniu Grup roboczych, zapewnienie warunków lokalowych do spotkań itp.),
 - c) prowadzeniu dokumentacji Zespołu i Grup roboczych (listy obecności, protokoły spotkań oraz pozostała dokumentacja),
- 3) wydatki ponoszone w związku z pracami Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych pokrywane są z budżetu Gminy Miejskiej Kościan w części pozostającej w dyspozycji dyrektora Ośrodka. W 2018 r. **koszt obsługi** Zespołu Interdyscyplinarnego wyniósł **66.805,20 zł** i był wyższy od kosztu z roku 2017 o 7.074,22 zł,

- 4) szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych w 2018 r., obsługiwanych przez Ośrodek zawarte zostały w „Sprawozdaniu z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Kościanie oraz Grup roboczych za rok 2018”.

2. Rozwijanie form aktywizacji społecznej i zawodowej.

W 2018 r. rozwijano i wzbogacano te formy pomocy, które wprowadzono w Ośrodku w latach poprzednich. Ich celem było stworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla osób z grup szczególnego ryzyka (zagrożonych wykluczeniem społecznym). Ideą działań było zachęcanie klientów do aktywności zawodowej i społecznej oraz wspieranie ich w wysiłkach, zmierzających do samodzielnego zaspokajania niezbędnych potrzeb.

Powyższe zadania realizuje:

1) Klub Integracji Społecznej.

Celem Klubu jest udzielanie wsparcia osobom w trudnej sytuacji życiowej; odbudowywanie i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej. Działania Klubu nakierowane zostały na:

- a) reintegrację zawodową (motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych),
- b) kształtowanie poczucia odpowiedzialności i obowiązkowości poprzez regularny udział w zajęciach Klubu,
- c) podnoszenie wiedzy, umiejętności w zakresie radzenia sobie z codziennymi problemami poprzez zajęcia warsztatowe, samokształcenie, grupy samopomocowe,
- d) nabywanie nowych umiejętności,
- e) przygotowanie do powrotu na rynek pracy poprzez warsztaty z zakresu aktywnego poruszania się na rynku pracy.

W okresie sprawozdawczym cele Klubu realizowano w formie działań edukacyjno-aktywizujących, poradnictwa i samokształcenia.

Szczegółowe informacje, dotyczące działań podejmowanych w Klubie Integracji Społecznej na rzecz wspierania rodziny przedstawiono w dziale V.3 (str.24).

Pozostałe zadania, realizowane w 2018 r. ilustruje tabela.

L.p.	Grupa działań	Rodzaj działań	Liczba osób/spotkań
1.	EDUKACJA SPOŁECZNO – ZAWODOWA.	1. Aktywizacja zawodowa – przekazywanie ofert pracy, pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, umożliwienie skorzystania z Internetu, organizowanie spotkań z pracodawcami. Liczba osób skierowanych do pracy. 2. Organizacja prac społecznie – użytecznych (dostarczanie korespondencji OPS na terenie miasta Kościana). 3. „Klub Młodzieżowy” – działania opisano w rozdziale V „Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny”. 4. Spotkania doradcze dla osób bezrobotnych z ekspertami ekonomii społecznej, pod kątem utworzenia spółdzielni socjalnej.	75 osób 43 9 osób 17 osób 9 osób

2.	ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ (OSL).	- Praca z mieszkańcami budynków socjalnych przy ul. Gostyńskiej: spotkania obywatelskie z mieszkańcami na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej. - Spotkania z elementami edukacyjnymi; podtrzymywanie tradycji we wspólnocie osiedlowej (np. wspólna choinka).	5 spotkań 62 spotkania
3.	GRUPY WSPARCIA.	„Akademia Świadomego Rodzica” „Dziarskie Babki” Działania opisano w rozdziale V „Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny”.	62 osoby 41 osób
4.	PORADNICTWO.	Porady pracownika socjalnego KIS, udzielone w zależności od zgłaszanej potrzeby, dotyczyły m.in.: ✓ pomocy w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, ✓ udzielania informacji osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, ✓ porad z zakresu obsługi komputera, ✓ porad w zakresie sporządzania pism urzędowych, ✓ pomocy w przesyłaniu dokumentów aplikacyjnych online, ✓ udzielanie informacji ws. zasad uczestniczenia w projektach realizowanych przez KIS	5 osób
5.	SAMO – KSZTAŁCENIE.	Zajęcia komputerowe dla seniorów. Cel: nabycie i ćwiczenie nowych umiejętności, przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych z dostępu do nowoczesnych narzędzi komunikacyjnych oraz rozwijanie kontaktów międzyludzkich. - Indywidualne korzystanie z mini pracowni komputerowej. - Nauka języka angielskiego dla osób nieaktywnych zawodowo. - Nauka języka angielskiego dla seniorów.	22 osoby 3 osób/ 5 razy 7 osób 7 osób
6.	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZA-RZĄDOWYMI .	Spotkanie Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych „Razem Łatwiej” i Polskiego Związku Niewidomych Koło w Kościanie.	6 razy/ 2 organiz.
7.	PROGRAM AKTYWIZACJA I INTEGRACJA.	Organizowano prace społecznie użyteczne dla osób długotrwale bezrobotnych bez prawa do zasiłku. Praca polegała na doręczaniu korespondencji Ośrodka na terenie miasta Kościana. Bezrobotny otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 8,30 zł za godzinę. Prace organizowano w porozumieniu ze Starostwem Powiatowym, finansującym 60 % kosztów realizacji zadania. Wartość prac finansowanych przez miasto Kościan wyniosła 5.099,76 zł.	9 osób
8.	PROJEKT „TĘCZA”.	Działania opisano w rozdziale V „Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny” oraz w rozdziale VIII „Realizacja projektów”.	22 osoby
9.	PROJEKT „WARSZTAT PRACY”.	Działania opisano w rozdziale VIII „Realizacja projektów”.	37 osób
10.	Projekt pn. „Pudełko Życia”.	Działania opisano w rozdziale VIII „Realizacja projektów”.	ok. 120 osób

2) **Lokalne Centrum Wolontariatu.**

Celem działania Lokalnego Centrum Wolontariatu jest pobudzanie aktywności lokalnej i angażowanie społeczności miasta Kościana do współuczestniczenia w rozwiązywaniu niektórych problemów społecznych, a przede wszystkim wspieranie osób, które z różnych przyczyn nie radzą sobie z pokonywaniem problemów życiowych. Dotyczy to w szczególności dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, mających trudności w nauce, młodzieży w wieku 15 – 25 lat, mającej problemy z prawidłowym funkcjonowaniem w społeczności, osób starszych i samotnych, potrzebujących wsparcia w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, osób niepełnosprawnych. Działania Centrum nakierowano na:

- a) pracę na rzecz instytucji pomocowych,
- b) świadczenie pomocy niepełnosprawnym,
- c) współpracę z rodzicami i wychowawcami na rzecz dzieci zaniedbanych edukacyjnie,
- d) organizowanie form wsparcia i poradnictwa dla rodzin dotkniętych chorobą alkoholową czy narkomanią,
- e) współpracę z instytucjami publicznymi i stowarzyszeniami w zakresie kształtowania właściwych warunków i postaw dla niesienia pomocy najbliższym i cierpiącym,
- f) organizowanie działalności sportowej i kulturalno-oświatowej dla dzieci i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych itp.

W bazie danych Centrum Wolontariatu na dzień 31 grudnia 2018 r. zarejestrowanych było 176 wolontariuszy.

W roku 2018 Centrum Wolontariatu pełniło rolę inicjatora, organizatora lub koordynatora działań opisanych szczegółowo w tabeli.

Lp.	Grupa działań	Rodzaj działań	Liczba uczest.
1.	SZKOLENIOWA.	1. Przeprowadzono szkolenia i kursy podnoszące uprawnienia wolontariuszy, w tym: • „Wolontariat w pierwszych krokach” (7 szkoleń), • realizacja programu „Bajkowy Szpital” (1 szkolenie), • szkolenie przygotowujące do programu Starszy Brat Starsza Siostra (5 spotkań). 2. Zorganizowano 6 spotkań promujących wolontariat, dla uczniów I Liceum Ogólnokształcącym im. O. Kolberga w Kościanie. 3. Przeprowadzono 1 spotkanie promocyjno-informacyjne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kościanie.	103 15 9 13 147 15

2.	KOORDYNACYJNA.	1. Koordynowano pracę wolontariuszy w następujących programach: • „Starszy Brat- Starsza Siostra” (pomoc dzieciom zaniedbywanym wychowawczo), • „Wolontariat w przedszkolu” (pomoc wychowawcom w czynnościach opiekuńczych), • „Pogotowie Szkolne” (pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji i nauce), • „Wnuczka- Babcia, Wnuczek- Dziadek”(pomoc osobom starszym i samotnym), • „Bajkowy Szpital” (animowanie czasu wolnego dzieciom przebywającym w szpitalu), • „Przyjaciel na Jesień” – Oddział Paliatywny kościańskiego szpitala. 2. Uczestniczono w 12 akcjach społecznych, wspierając instytucje oraz organizacje pozarządowe z terenu Kościana. 3. Pomagano osobom prywatnym w trudnych sytuacjach życiowych.	12 par 12 30 8 par 15 6 217 2
3.	ORGANIZACYJNA.	1. Realizowano cotygodniowe spotkania w ramach sekcji tematycznych (muzyczna, taneczna, plastyczna, kulinarna) w Klubie Wolontariusza. 2. Zorganizowano: • wyjazd na Targi Edukacji i Pracy do Gimnazjum w Racocie, wyjazdy kulturalno – edukacyjno- przyrodnicze dzieci z rodzin objętych wsparciem Centrum Wolontariatu (15 razy), • kampanię społeczną „Wolontariusze ...z sercem w koszyczku”, • kampanię społeczną „Wolontariusze...ze świąteczną kolędą”. 3. Sekcje zimowe i letnie: formy spędzania czasu wolnego z elementami profilaktyki. 4. Realizowano projekt pn. „Współpraca się opłaca – graj w wolontariat!” , w tym zorganizowano: • warsztaty promujące ideę wolontariatu, • konkursy plastyczne w szkołach nt. pomagania w ramach wolontariatu (wpłynęły 274 prace), • grę miejską upowszechniającą wiedzę nt. wolontariatu.	46 5 306 111 42 60 dzieci ok. 200 osób
4.	INICJATORSKO-INNOWACYJNA.	Udział w ogólnopolskim konkursie „Barwy Wolontariatu” – wyróżniona została jedna wolontariuszka .	

Prowadzone w 2018 r. formy aktywizacji społecznej wpisują się w założenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016 -2025” i bezpośrednio przyczyniają się do realizacji zadań z zakresu wspierania rodzin w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobiegania wykluczeniu społecznemu i aktywizacji osób starszych.

Działania Klubu Integracji Społecznej i Centrum Wolontariatu, nakierowane na zapobieganie lub łagodzenie negatywnych skutków problemu alkoholowego w rodzinach, finansowano

ze środków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. **Kwota wydatków poniesionych na ten cel wynosiła 51.998,00 zł** (profilaktyczne grupy wsparcia, międzypokoleniowe wycieczki edukacyjne, warsztaty terapeutyczne itp.).

3. Przeciwdziałanie zjawisku bezdomności

- 1) w stosunku do osób bezdomnych, będących mieszkańcami Miasta Kościana wdrożono procedurę zgodną z założeniami „Programu wychodzenia z bezdomności”:
 - a) udzielono schronienia oraz zapewniono odzież i posiłki,
 - b) wdrożono pomoc terapeutyczną,
- 2) kontynuując działania nakierowane na ograniczanie negatywnych skutków wykluczenia społecznego, związanego z bezdomnością. Realizowano także pozostałe założenia Programu poprzez:
 - a) zapewnienie osobom zagrożonym bezdomnością oraz bezdomnym bezpieczeństwa socjalnego,
 - b) wspieranie w radzeniu sobie z problemem marginalizacji i wykluczenia społecznego,
 - c) współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie przywracania prawidłowych funkcji społecznych osób bezdomnych,
 - d) aktywizację zawodową osób bezdomnych,
- 3) w ramach zintegrowanego systemu usług socjalnych, świadczonych przez Ośrodek na rzecz osób bezdomnych w roku 2018 udzielno pomocy w następujących formach:

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób		Dynamika w %
		2017	2018	
1	2	3	4	5(4:3)
1.	Udzielenie i zapewnianie schronienia, odzieży, posiłku, opału, bonów, leków.	31	18	58,06
2.	Pomoc psychologiczno-terapeutyczną.	0	0	-
3.	Pomoc w leczeniu uzależnień.	3	2	66,67
4.	Pomoc prawną.	0	0	-
5.	Wspieranie różnych form zatrudnienia w tym socjalnego, prac społecznie użytecznych.	1	1	100
6.	Aktywizacja na rynku pracy.	1	3	-
7.	Udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów rodzin, odbudowywanie więzi rodzinnych, powrót do rodziny.	4	2	50,0
8.	Działania informacyjne – polegające na wydawaniu informatorów, w których zawarte są wszelkie dane o możliwości uzyskania pomocy, jej rodzaju oraz adresach.	15	9	60,0
9.	Pomoc w wyrabianiu lub odtwarzaniu dokumentów osobistych.	4	2	50,0
10.	Pomoc finansowa.	11	13	118,18

- 4) realizując zapisy art. 48 a ustawy o pomocy społecznej oraz wytyczne Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w zakresie pomocy osobom bezdomnym w dniu 30 stycznia 2018 r. podpisano porozumienie w sprawie powierzenia Miastu Leszno zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, polegającego na objęciu osób bezdomnych z terenu Gminy Miejskiej Kościan usługami świadczonymi przez schronisko prowadzone przez Miasto Leszno. W ramach realizacji powyższego zadania:
- zapewniono i zarezerwowano miejsce całodobowego pobytu dla dwóch osób,
 - ponoszono odpłatność z tytułu:
 - ✓ tytułem gotowości za jedno miejsce 15,00 zł za dobę,
 - ✓ pobyt za jedno miejsce 33,00 zł za dobę,
 - skierowano do schroniska 4 osoby,
- 5) szczególną uwagą i wsparciem objęto osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością w okresie zimowym.

4. Łagodzenie skutków zimy; Program „Akcja zima”.

- 1) w miesiącu listopadzie i grudniu 2018 r. pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie przeprowadzili monitoring w rejonach objętych pracą socjalną ustalając:
- a) liczbę osób bezdomnych w mieście Kościanie, w tym osoby, dla których należało przygotować w sezonie zimowym miejsca noclegowe. Stwierdzono, że na terenie miasta przebywało ok. 20 osób bezdomnych, z których 7 było mieszkańcami miasta Kościana. Zapewnienie schronienia w okresie zimowym, tj. skierowania do noclegowni lub schroniska wymagały 4 osoby,
 - b) liczbę bezdomnych, którzy sami zapewniają sobie noclegi, jednakże wymagają wsparcia instytucjonalnego (zakup opału, wyposażenie w ciepłą odzież, posiłki itp.). W tej grupie znalazło się 12 osób,
- 2) w miesiącu listopadzie 2018 r. uczestniczono w spotkaniu służb działających na terenie miasta, tj. Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskiej, Straży Ochrony Kolej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Oddziału Gospodarowania Nieruchomościami w celu skoordynowania działań w okresie zimowym i opracowania planu pomocy osobom bezdomnym,
- 3) ściśle współpracowano ze Strażą Miejską w Kościanie w zakresie:
- monitorowania miejsc ewentualnego przebywania osób bezdomnych i zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia, wynikającego z niskich temperatur,
 - wymiany informacji na temat środowisk znajdujących się w trudnej sytuacji i szybkiego reagowania na potrzeby mieszkańców, związane z niskimi temperaturami,
 - od miesiąca października 2018 r. rozpatrywano wnioski mieszkańców o pomoc materialną, związaną z trudnymi warunkami zimowymi. W tym okresie udzielono mieszkańcom następującej pomocy:
 - ✓ przyznano i wypłacono zasiłki celowe na zakup opału. Wypłacono świadczenia 189 osobom na kwotę 132.426,95 zł (średnio po 700,00 zł),

- ✓ wydano ciepłą odzież i obuwie 85 rodzinom,
- ✓ średnio 36 osób korzystało przynajmniej z jednego gorącego posiłku.

5. Pozyskiwanie i dystrybucja darów.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościanie prowadzono wielokierunkowe działania, zmierzające do pozyskiwania odzieży, artykułów pierwszej potrzeby oraz innych środków niezbędnych klientom do życia. W ramach tych działań współpracowano z zakładami, stowarzyszeniami, osobami fizycznymi. W efekcie, podopieczni znajdujący się w szczególnie trudnych warunkach materialnych i życiowych otrzymywali pomoc rzeczową, która łagodziła skutki trudnych warunków mieszkaniowych i ubóstwa. Przyjęto odzież, bieliznę, obuwie, meble, artykuły gospodarstwa domowego, środki higieniczne, sprzęt dla osób niepełnosprawnych itp. W 2018 r. z pomocy rzeczowej, organizowanej z pozyskiwanych darów skorzystało 95 rodzin, liczących 195 osób. Pomocy w tej formie udzielano 184 razy, tj. ok. 25 % mniej, aniżeli w roku 2017.

Ponadto klienci Ośrodka korzystali z bezpłatnych usług krawieckich, świadczonych w ramach dostosowywania darów (odzieżowych) do indywidualnych potrzeb. Usługi krawieckie wykonano na rzecz 10 osób.

VIII. REALIZACJA PROJEKTÓW.

1. Projekt pn. „Tęcza”, opracowany w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Działanie 7.2 Usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 7.2.1 Usługi społeczne – projekty pozakonkursowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne. Projekt realizowany w partnerstwie z Powiatem Kościańskim/ Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

1) **cel, uczestników, działania i rezultaty projektu opisano w rozdziale V** – „Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny” pkt 3 „Świadczenie pomocy rodzinie w ramach Klubu Integracji Społecznej

2) **termin realizacji projektu:** od 1 grudnia 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r.

3) **budżet projektu ogółem** **417.512,89 zł**

w tym:

- środki Europejskiego Funduszu Społecznego 393.315,55 zł,
- środki własne 10.426,00 zł.

Środki wydatkowane w 2018 r. 162.185,01 zł.

2. Projekt pn. „Warsztat pracy” opracowany w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Oś Priorytetowa 7: Włączenie społeczne, Działanie 7.1. Aktywna integracja, Poddziałanie 7.1.2. Aktywna integracja - projekty konkursowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne. Projekt realizowany przez Profutura Group Sp.z.o.s. p.k. w partnerstwie z Gminą Miejską Kościan-Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kościanie:

- 1) cel projektu:** aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenie województwa wielkopolskiego, w tym:
- a) zdobycie doświadczenia zawodowego poprzez udział w stażu,
 - b) zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych lub umiejętności lub kompetencji,
 - c) zdobycie umiejętności poruszania się po rynku pracy,
 - d) przełamywanie barier osobowościowych, które utrudniają funkcjonowanie na rynku pracy,
- 2) uczestnicy projektu:** 30 osób z terenu miasta Kościana, w wieku 15-64 lat, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, będących osobami biernymi zawodowo, niezarejestrowanymi w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- 3) działania:**
- a) wsparcie psychologiczne – 3 godz./osobę. Celem była diagnoza i pomoc w osiągnięciu celów osobistych i zawodowych. Wsparcie obejmowało diagnozę indywidualną,
 - b) doradztwo zawodowe – 3 godz./osobę. Identyfikacja potrzeb i predyspozycji zawodowych, motywacji. Diagnoza możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego. Skonstruowanie IPD – indywidualnego planu działania, w tym planu rozwoju kariery zawodowej,
 - c) kurs umiejętności społecznych – 24 godz./osobę. Wzmocnienie wiary w możliwości zmiany sytuacji życiowej, przezwyciężenie barier, nabycie kompetencji społecznych – sposoby reakcji na krytykę, zarządzanie stresem, twórcze rozwiązywanie problemów, komunikacja społeczna,
 - d) kurs aktywnego poszukiwania pracy – 24 godz./osobę. Celem było uświadomienie roli inwestowania w rozwój kwalifikacji, sporządzenie CV, autoprezentacja, poznanie metod, źródeł informacji oraz sposobów na znalezienie pracy,
 - e) samopomocowe grupy wsparcia – 48 godz./osobę. Wprowadzenie elementów terapii grupowej, w której poprzez wymianę doświadczeń osoby znajdujące się w podobnej sytuacji będą wspierać się wzajemnie,
 - f) spotkania edukacyjno-terapeutyczne dla uczestników i ich otoczenia – 52 godz./osobę. Celem było podwyższenie umiejętności społecznych, zespolenie rodzin i grupy ze sobą, nauka spędzania czasu wolnego oraz ukazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
 - g) kursy zawodowe – zdobycie nowych kompetencji, które mogą zostać wykorzystane na rynku pracy zgodnie z identyfikacją potrzeb uczestników projektu (kurs sprzedawcy z obsługą kasy fiskalnej i fakturowaniem, kurs kosmetyczny, kurs obsługi kasy fiskalnej, kurs obsługi kasy fiskalnej oraz komputera),
- 4) rezultaty:**
- a) zdobycie nowych kwalifikacji lub kompetencji zawodowych,
 - b) zdobycie doświadczenia zawodowego poprzez udział w stażach,
 - c) nabycie umiejętności poruszania się na rynku pracy,

- d) poprawa funkcjonowania rodzin; nabycie umiejętności wychowawczych, gotowość podejmowania ważnych decyzji, wzrost samooceny, itp.

5) termin realizacji projektu: od stycznia do grudnia 2018 r.

6) budżet projektu ogółem **80.102,70 zł,**

w tym:

- środki Europejskiego Funduszu Społecznego 69.608,86 zł,
- środki własne **10.493,84 zł.**

3. Projekt pn. „Kościańskie Pudełko Życia” opracowany w Klubie Integracji Społecznej, w ramach poszukiwania nowych form wspierania mieszkańców miasta Kościana w sytuacjach kryzysowych.

1) **cel projektu:** zapewnienie osobom starszym, samotnym, schorowanym oraz niepełnosprawnym właściwej opieki oraz wsparcia w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia,

2) **uczestnicy projektu:** mieszkańcy miasta Kościana,

3) **działania:**

- a) działania logistyczno-promocyjne, nakierowane na pozyskanie środków finansowych,
- b) opracowanie karty informacyjnej i formy pudełka życia; pudełko życia to opatrzone specjalną naklejką opakowanie, wyposażone w kartę informacyjną, zawierającą najważniejsze dane dotyczące sytuacji zdrowotnej oraz inne ważne informacje kluczowe dla sprawnego przeprowadzenia akcji ratunkowej w przypadku braku kontaktu z osobą ratowaną,
- c) konsultacje społeczne z przedstawicielami służby zdrowia, służb ratunkowych, policji, instytucji pomocowych, organizacji pozarządowych, itp.,
- d) konferencja pn. „Z Pudełkiem Życia Bezpieczniej. Nowa forma wsparcia osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych” ,

4) **rezultaty:**

- a) przygotowanie 700 pudełek życia (do końca 2018 r. wydano 600 pudełek),
- b) udział w konferencji ok. 120 osób i zapoznanie się m. innymi z tematami: „Osoby niepełnosprawne w kontekście ochrony praw i przeciwdziałania przemocy”, „Życie – człowiek - pomoc”, „Bezpieczeństwo w życiu codziennym”,
- c) podniesienie poczucia bezpieczeństwa osób starszych, samotnych i chorych,

5) **termin realizacji projektu:** od 20 listopada 2017 r. nadal,

6) budżet projektu ogółem **10.700,00 zł**

w tym:

- Fundacja „Tesco” w ramach konkursu
pn. „Decydujesz, pomagamy” 5.000,00 zł,
- Polska Spółka Gazownictwa 5.000,00 zł,
- Gmina Miejska Kościan 700,00 zł.

IX. REALIZACJA CELÓW „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2016 – 2025” ORAZ ZADAŃ PREZENTOWANYCH W RAMACH POTRZEB POMOCY SPOŁECZNEJ.

Realizowano założenia określone w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016 – 2025”, w szczególności cele strategiczne, należące do kompetencji Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, w tym:

1) „Wspieranie, wzmacnianie rodzin oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów w rodzinie”

Opis działań podejmowanych w tym zakresie zamieszczono w rozdziale V sprawozdania pn. „Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny” (str. 21 – 28),

2) „Zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób starszych”,

Opis działań podejmowanych w tym zakresie zamieszczono w rozdziale IV sprawozdania pn. „Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych” (str.15-19), w rozdziale VII.2. sprawozdania pn. „Rozwijanie form aktywizacji społecznej i zawodowej” (str. 40, 42),

3) „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, głównie kobiet”.

Opis działań podejmowanych w tym zakresie zamieszczono w rozdziale VIII.2 „Realizacja projektów” str.45,

4) „Aktywizacja osób dotkniętych niepełnosprawnością, przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego”:

a) opis działań podejmowanych w tym zakresie zamieszczono w rozdziale IV.9. pn. „Prowadzenie ośrodka wsparcia: Środowiskowy Dom Samopomocy” (str. 20),

b) likwidacja barier architektonicznych: inwestycja pn. „Rozbiórka i budowa nowego przedsionka ze schodami zewnętrznymi i podnośnikiem dla osób niepełnosprawnych w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie”,

5) „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie , pomoc osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej”.

Opis działań podejmowanych w tym zakresie zamieszczono w „Sprawozdaniu z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie za 2018 r. oraz z realizacji „Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”.

X. PREZENTACJA POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

Na podstawie stałego monitoringu, prowadzonego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie oraz w oparciu o „Ocenę zasobów pomocy społecznej za 2017 r.” zdiagnozowano najważniejsze potrzeby mieszkańców Kościana w zakresie pomocy społecznej. Bieżąca diagnoza stanowi potwierdzenie celów i kierunków działania, przyjętych w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025” i dotyczy kilku obszarów, związanych z kształtowaniem polityki społecznej w mieście. Zidentyfikowane potrzeby w strategicznych obszarach pomocy społecznej to:

1. Wsparanie, wzmacnianie rodzin oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów w rodzinie, w tym:

1) promowanie wartości rodziny poprzez:

- a) upowszechnianie programów edukacyjnych zorientowanych na zdobywanie umiejętności potrzebnych do pełnienia ról w rodzinie,
- b) upowszechnianie programów międzypokoleniowych, zwłaszcza włączających osoby starsze w życie rodziny,
- c) pozyskiwanie partnerów do Karty Dużej Rodziny,

2) zapobieganie uzależnieniom członków rodzin, profilaktyka w zakresie uzależnień poprzez:

- a) zwiększenie dostępności do specjalistów do spraw uzależnień, organizowanie spotkań ze specjalistami w szkołach, klubach osiedlowych itp.,
- b) edukacja nauczycieli i wychowawców oraz szkolenia pracowników samorządowych na temat istoty i rozwoju uzależnień,

3) przeciwdziałanie zjawisku przemocy poprzez:

- a) działania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy,
- b) podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn, mechanizmów i skutków przemocy w rodzinie,
- c) podnoszenie specjalistycznej wiedzy nauczycieli, pracowników służby zdrowia, służb mundurowych w zakresie wczesnego wykrywania przemocy w rodzinie,
- d) udostępnienie mieszkań osobom dotkniętym przemocą,

4) aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, głównie kobiet poprzez:

- a) promowanie elastycznych form zatrudnienia, umożliwiających pogodzenie pracy zawodowej z funkcjami opiekuńczymi w rodzinie,
- b) działania na rzecz rozwoju podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielnie socjalne),

5) wspieranie rodzin wielodzietnych oraz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi poprzez:

- a) zatrudnienie większej liczby asystentów rodziny,
- b) zwiększenie liczby punktów interwencji kryzysowej, utworzenie mniejszych ośrodków lokowanych bliżej miejsca zamieszkania.

2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób starszych, w tym:

1) zwiększenie dostępności opieki medycznej i społecznej dla osób starszych poprzez:

- a) rozwijanie bazy wolontariatu dla osób starszych,
- b) utworzenie grupy wsparcia dla opiekunów osób starszych i niesamodzielnych,

2) tworzenie warunków do aktywności społecznej i zawodowej osób starszych poprzez:

- a) wprowadzenie „Karty Seniora” uprawniającej do różnego rodzaju zniżek,
- b) pogłębianie wspólnych inicjatyw z instytucjami i organizacjami pozarządowymi dla realizacji celów społecznych, inicjowanie wspólnych wydarzeń,

3. Aktywizacja osób dotkniętych niepełnosprawnością, przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, w tym:

1) aktywizacja zawodowa osób dotkniętych niepełnosprawnością poprzez:

- a) informowanie pracodawców i osób z niepełnosprawnością o możliwościach dofinansowania szkoleń ze środków PFRON,
- b) działania zmierzające do utworzenia na terenie Kościana zakładów pracy chronionej, spółdzielni socjalnych,

2) poprawa warunków życia osób dotkniętych niepełnosprawnością poprzez:

- organizowanie warsztatowych form terapii zajęciowej, dostosowanych do zdiagnozowanych potrzeb,
- utworzenie systemu informowania o formach pomocy i inicjatywach społecznych,
- włączanie osób z niepełnosprawnością w organizowanie lokalnych inicjatyw okolicznościowych,

3) realizacja polityki wsparcia osób bezdomnych poprzez:

- kontynuowanie porozumienia w sprawie objęcia osób bezdomnych usługami świadczonymi przez schronisko w Lesznie,
- zorganizowanie ogrzewalni w okresie zimowym dla osób odmawiających umieszczenia w schronisku.

Potrzeby miasta Kościana w zakresie pomocy społecznej określone zostały w dokumencie pn. „Ocena zasobów pomocy społecznej”, opartym na analizie lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Ocena, zgodnie z art. 16 a ustawy o pomocy społecznej, przedłożona zostanie Radzie Miejskiej Kościana przez Burmistrza Miasta Kościana do dnia 30 kwietnia 2019 r. i stanowić będzie podstawę do planowania budżetu na rok następny.

Kościan – 2019– 03 – 28

Opracował:
M. Lubińska